

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

44-8-13-23

80

Greverus (Iod.)

6-A Secretum et dicta

de lapide philosophico

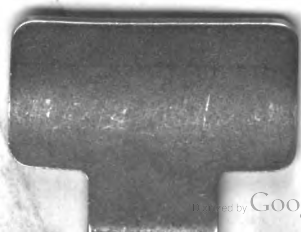
91

1599

MED Foll.

761

~~80-6-17-11-91~~

ODOCI GREVERI

PRESBYTERI

E C R E T U M;

ET

49-8-13-2

LANI PHILOSOPHI

D I C T A

De Lapide Philosophico.

*Item alia nonnulla eiusdem materia,
pleraque iam primum edita*

A

I V S T O A B A L B I A N.

Ex Officina Plantiniana,

APVD CHRISTOPHORVM RAPHELENGIVM,

Academix Lugduno-Bataux Typographum.

clō. lō. ic.

Beneuolo Lectori

I V S T V S A B A L B I A N

Aloftanus S. D.

VAMQVAM non me lateat, amice
Lector, a plerisque huius temporis
hominibus Chemica artis libros, non
secus quàm olim Sibyllinos, studiose
adseruari; aut quod eos huius secre-
tissima artis studiosis inuideant, &
prodere nolint; aut quod sibi persuadeant, non debere
istiusmodi, vt ita dicam, arcana temere omnibus ac
promiscue palam fieri. Ego tamen mecum reputans, &
perpendens, fere omnes huius farina lucubrationes non
nisi summis inuolutas difficultatibus, anigmatibus, tro-
pis, figuris, metaphorisque, tam a veteribus quam
a neotericis conscribi esse solitas; atque ob id non de fa-
cili eorum sensum erui ac percipi posse, quam indefa-
tigato, & longo studio, innumerisque in experiundo
& laboribus & erroribus; ac vix aliter, ac ne vix qui-
dem, ad veram ac genuinam mentis eorum cognitio-
nem perueniri: non dubitavi hocce Iodoci Greueri de
Chemica luculentum sane luculenti authoris opusculum
e tenebris in lucem producere, paucis (vti existimo)
ante hac visum; cum hactenus pralo (quod quidem
sciam) commissum non fuerit. Vtilitati igitur priua-
ta (vt soleo) communem preferens, iuuandi stu-
dio incitatus, in gratiam eorum qui huic sacra arti
operam impendunt, scriptum hoc Philosophi sane in
hac arte & diserti & expertissimi euulgandum censui,

A 2

atque

atque publicum esse volui. Sic tamen quisque sibi persuadeat velim, non prima se statim atque altera lectione authoris mentem assequuturum. Quamquam enim praeter ceteros, quos equidem aut viderim, aut legerim, (qui fere infiniti sunt) minus obscure conscripserit, ac minus errorum continere videatur; non tamen suis caret difficultatibus, quae non nisi longo & assiduo studio, radiosque experientia tandem percipi possint: absque errore enim ad hanc artem non pervenitur, vel ipso Gebro id ita de se attestante: Nos, inquit, similiter in stuporem adducti multo temporis spatio sub desperationis umbraculo delituiimus. Si rex tantus, & Philosophus tam perspicacis ingenij, id de se confitetur; quid ipsi de nobis quaso censebimus? Merito id huic, si ulli alteri, quadrat quod dici solet; Ars longa, vita brevis, occasio praeceps, experimentum fallax, iudicium difficile. Porro tamen si cum aliis veterum scriptis hocce conferre non grauaberis, ipse non difficulter iudicabis, quantum studij tui lucis adferre queat. Vale.

SECRE-

SECRETVM

nobilissimum & verissimum

venerabilis viri, Domini

IODOCI GREVERI

PRESBYTERI.

IN honorem sanctæ & indi-
uiduæ Trinitatis, & beatæ
matris Mariæ semper virgi-
nis, nec non in consolatio-
nem piorum, alleuigatio-
nem pauperum, & directio-
nē philosophantium, Lapi-
dem secretissimum priscorum Philosophorum,
multo cum errore, sumptu, labore, ac etiam vitæ
dispendio quærentium, ego Iodocus Greuerus
Presbyter & Philosophorum minimus, nihil de
Diuina desperans gratia & misericordia, ipsius
Dei munitus adiutorio, aggredior describere: opus
pulchrum & perfectum; verum, non mutilatum,
nec verborum ambiguitate obscuratum; quod
mihi ex immensa sua bonitate is tribuit, qui so-
lus habet potestatem dandi & adimendi artem
hanc secretissimam cui vult. Vt igitur gloria
ipsius qui tantam mihi indigno peccatori gra-
tiam contulit, per me apud eos in omnem poste-
ritatem innotescat & celebretur, quos ad abscon-
dita

dita Philosophiæ huius admirabilis mysteria vocavit atque etiam elegit; plana oratione, vera, & tamen Philosophorum rationi & consuetudini quæ respondeat, sine omni studiosa occultatione, rem omnem ordine & clare aperiam. Sat etenim scio, neminem hæc sibi posse usurpare, nisi eum cui Deus ipse contulerit, qui solus & obscuritatem horum mysteriorum illuminat, vel claritatem offuscat; ut neque planissima quis intelligat, nisi ab ipso illuminatus fuerit; neque obscurissima quæque consequatur, si ab ipso illustrata non fuerint. Adiuro autem te quicumque hoc meum scriptum habueris, ne ipsum indignis, vel avaris, nec ipsis communices qui id ad proximorum suorum incommoda, vel etiam oppressiorem conferrent, quales sunt homines tyranni, iniusti, adulteri, molles, & quorum venter sibi Deus est. Spem igitur tuam in Domino Deo omnium creatore colloca, & operare cum timore eius, ad proximi utilitatem secundum mea scripta, expectans benedictionem a Domino cælurus. In primis scias, charissime, quod ars nostra imitatio est naturæ: & quemadmodum natura per se producit arbores & plantas, quas deinde hortulanus multiplicat, seminando illarum semina, aut inserendo earum surculos; ita natura in terra montiumque profundis generat metalla, ut aurum & argentum, quæ artifex multiplicat inserendo aut seminando ea in terram debitam, aut truncum idoneum. Sciendum igitur est tibi ante omnia, quæ sint semina auri & argenti, qui trunci, quæue terra. Dicimus ergo quod Sol & Luna in se habent

bent sua semina ; quodque Saturnus , Iupiter, Mars, Venus, sunt tunc ; terra verò horum omnium est Mercurius. atque hoc pro fundamento stabili habeatur , ad quod omnem tuam dirigas intentionem , accommodando similitudinem vnus ad alterius naturam & conuenientiam. siquidem & nobis author naturæ Deus per huiusmodi contemplationem huius Philosophiæ partem concessit intelligendam & perficiendam ; quam nos hoc scripto dignis & electis communicamus, vt & ego & mecum alij plures ipsi Deo gloriam & laudes, cum debita gratiarum actione perpetuas offeramus. Vtigitur Philosophi consueti sunt naturæ cōtemplantes operationes, Lapidis similitudines, ab animalibus, plantis, arboribus, ouis, fætibus, maris & fæminæ commixtione, infinitisque propemodum aliis eius generis petere ; ita nos quoque ad aliquam sternendam viam , ad clariorem huius particularis operis intelligētiam, naturæ ipsius vestigiis insistemus, accommodationesque legitimas & necessarias ab ea desumemus. Et si autem hoc opus sit particulare, tamen in eo gradu veritatis est, vt si quis penitus causas rerum introspiciat, animaduertat utique Lapidem magno triumphali proximum esse, certitudine, veritate & potentia. Quæ verò sit illa materia ex qua principia huius operis desumenda sunt , iam prudentibus in suprædicta similitudine ostendimus : & vt porrò melius ob oculos proponamus , dicimus , quod quemadmodum ex homine homo, ex asino asinus, ex ouo gallinæ gallina , ex frumento frumentum generatur &

PROLOGI GREGERI PRÆBII.
prouenit, ita ex omni simili fit sum simile, ex
auro quidem aurum, ex argento argentum. Hinc
igitur quam tu materiam accipere & tractare in
hoc opere debeas intelligis: vbi id te quoque sci-
re conuenit, non ex quouis homine hominem,
nec ex quouis cane canem, neque ex quauis her-
ba suæ speciei herbam, semper produci: quan-
doquidem neque puer duodecim annorum, ne-
que ægritudine languens homo vtriusque sexus
hominem ex mutuo coitu procreabunt, itidem
nec catulus canem, nec pullulans herba aut pu-
trida herbam: sed homo quidem maturus & be-
ne sanus, cum muliere similiter matura & bene
valente fatum generabunt hominis, & animalia
cætera itidem in sua specie; & herbarum matu-
rarum semina æque matura. Quapropter dici-
mus, quod sicut agricolæ semina frugum, herba-
rum, arborumque diligenter seligunt, & non nisi
matura accipiunt, itidemque etiam surculos pro
infectione integerrimos deputant ab arboribus; sic
tibi etiam in huius operis negotio faciendum es-
se iudicabis. Non enim in hoc opus ingreditur
aurum vulgi, nec mercurius vulgi, nec argentum
vulgi, nec quiduis aliud vulgare, sed Philosopho-
rum: cuius dicti quæ sit sententia, ex supradictis
non obscure patet. Quod autem dictum est de
seminibus, idem & de terra dicendum est; non
omnem scilicet terram idoneam esse ad produ-
cendum has vel illas plantas. quod ipsum etiam
diuinus Maro in Georgicis monuit, & nos ab
agricolis & hortulanis semper obseruari vide-
mus. Dispiciendum igitur tibi erit, charissime,
quæ-

quænam terra sit idonea ad suscipiendâ Solis vel Lunæ semina, ne si ineptam elegeris, tam semina quam labores & sumptus misere amittas. Eligenda sunt itaque, & semina & terra magno iudicio: electa autem terra excolenda est per omnia; sicut & terra agrorum, hortorumque, aratione, aut fossione, stercoratione, occatione, irrigatione, & id genus aliis modis excolitur. Hanc feminû terræque delectionem & culturam appellant Geber & artifices huius divini operis Præparationem, sine qua neque Sol Philosophorum, neque Luna, neque terra haberi possunt, neque ullus ad penetralia tantæ artis aditus patet. Nam aurum quidem vulgi ut plurimum impurum est, mixtioneque aliorum metallorum contaminatum, ægrum, morbidum, & ob id etiam sterile; & argentum similiter. cum contra Sol & Luna Philosophorum sint purissima, nullius mixturæ peregrinæ interuentu conspurcata, sana, valentia, & genitali semine abundantia. Terra quoque vulgaris inculta inarataque est: at terra Philosophorum tauris ignem spirantibus, ut in aurei velleris fabula docetur, exculta est. Accipe itaque tu, charissime, verborum meorum legitimum sensum, & intellige, quia Philosophi similes sunt hortulanis & agricolis, qui primum quidem semina deligunt, & delecta non in vulgarem terram, sed in excultos agros, aut hortorum iugera seminant, seminata tandem calori Solis, calique ac terræ benignitati committunt, expectantes debitum idoneo tempore fructum. Non dissimili utique ratione Philosophi quoque antequam opus incipiant, ac-

A 5

ceptum

ceptum in manibus aurum & argentum vulgi
 diiudicare debent, num sanam sit vel agram: ac
 si agram esse compererint, ad sanitatem debitam
 conueniente medicina reducant, quæ est ipsa præ-
 paratio. Hoc aurum ita medicatum, sanum &
 purificatum, Sol Philosophorum est: atque idem
 quoque de Luna sentiendum. Habito autem Sole
 & Luna Philosophorum tanquam semine bono,
 terra ipsa ab omnibus suis immunditiis, & herbis
 inutilibus expurganda est, & diligenti cultura el-
 laboranda, in eamque sic elaboratam Solis & Lu-
 næ prædicta semina mittenda sunt, ac continuo
 calori, cælique & terræ benignitati committen-
 da, neque ante legitimum tempus eruenda ra-
 dicibus; sed expectandi sunt fructus maturi, post
 folia & flores. Vnde iam satis apparet quod etsi
 Philosophus accipiat aurum, argentum, & mer-
 curium vulgi; tamen in hoc opus non inmittit ea
 antequam ab humo vulgari ad gradum physi-
 cum extollat. Quidam verò hæc magnis obscu-
 ritatibus inuoluentes, dubitationes non minimas
 Philosophantium animis iniecerunt, quas ut tu
 omnes dissolvere valeas, hanc generalem quam
 damus regulam semper observa: videlicet quod
 in opus physicum nihil intrat absque legitima
 præparatione, cuius virtus ea est, ut vulgaria fa-
 ciat physica. Nihil itaque immundum, nihil
 ægrum, nihil incultum in opus nostrum ingredi-
 tur; licet ante opus ipsum, accipiamus immun-
 da, ægra & inculta. Ex quo utique apparet, quod-
 nam sit Philosophi officium, & quodnam ipsius
 naturæ, cui Philosophus famulatur. Est enim
 Philoso-

Philosophi accipere materiam a natura datam, & eam modo debito præparare; terram quoque debitam eligere & excolere; post in eam mittere semina, & calorem aptum continuum subministrare. Naturæ autem est in terram semina missa putrificare & dissoluere, radices agere, succum terræ attrahere, frondes, folia, flores, successive producere, fructum concipere, perficere & maturare: in hoc termino natura quiescit, nec ultra procedit, nisi a Philosopho moueatur, qui progressum naturæ non in fallacibus opinionibus, sed certis signis recte agnoscere debet. Cum ergo viderit fructum exacte maturum, nihil illi cunctandum erit; sed colligenda sunt matura, fructus, semina, remotis si quæ adsunt superfluis; ac statim noua excolenda terra est, in quam bene cultam sua immittat semina, ac rursus ut ante calori exponat continuo, in quo natura ipsa, iterum ad suum rediens officium, opus absoluat, & paulatim quotannis fructum seminaque multiplicabit. Iam verò & illud ex hac contemplatione suboritur modo perpendendum, diuersa esse temporum intervalla quibus rerum naturalium generationes absoluuntur: nam plantæ quidem anniuersariam habent pullulationem & maturitatem fere; arbores ad quintum sextumue annum maturantur; animalia quædam citius, quædam tardius, ad generandi maturitatem veniunt. Sic & metalla alia aliis citius tardiusue maturantur. Porro quemadmodum agricolas videmus semina occasione obruere & concludere, surculos vero truncis insertos cera vel argilla obligare; quæ
non

non sunt de natura arboris, sed sunt media & ad-
iuuantia, ut succus trunci non alio quam in infer-
tum surculum feratur: ita etiam in hoc opere
aptanda est quædam cera seu argilla, quæ suc-
cum terræ exhalare alio non permittat, sed intus
contineat. hæc autem cera alligari solet pannicu-
lo obducto ab agricolis, ne pluviarum ventorum-
ue impetu, ad debitam usque inferri surculi con-
iunctionem, a trunco deiiciatur. Hinc itaque ope-
rationi nostræ talem ex rebus quotidie ob oculos
versantibus similitudinem attulimus; quam si
quis diligenter considerat, erroribus pluribus fa-
cile liberabitur, & operis nostri finem conseque-
tur optatum. Sed ne longiores simus, iam præ-
xim ipsam ordine subiiciemus: ac primum quæ-
dam dicemus de instrumentis & materiis ad hoc
opus requisitis; postea de præparationibus; dein-
de de modo seminandi, & maturandi; ultimo de
reiteratione seminationis, quæ operis est comple-
mentum.

Instrumenta huius operis.

SUNT itaque instrumenta ad opus hocce no-
strum requisita hæc quæ sequuntur. 1. furnus
sublimationis; 2. furnus digestionis, qui & atha-
nor, & cinerum vel arenæ dici potest; 3. capella,
vel olla pro cineribus aut arena; 4. cineres vel
arena cribrata; 5. olla sublimatoria; 6. aludelia
parua sublimatoria numero sex vel septem; 7. ar-
gilla cum fimo equino conquisata; 8. ferrum
oblongum curuum in altero fine spatulare;
9. follis;

9. follis; 10. forceps pro carbonibus ignitis; 11. carbonibus; 12. boccia vel cucurbita vitrea; 13. crucibula aliquot; 14. capellæ, vel testæ ex cineribus ossium; 15. incus; 16. malleus. Materialia autem sunt, plumbum, antimonium, aurum, argentum, æs, argentum viuum. Item cera flaua, vitriolum, sal nitrum, alumen, calx viua, æs vitrum, vrinale cum spatula lignea. Atque ita totus instrumentorum & materialium numerus quater septenario comprehenditur, quod non caret mysterio. Furnus autem athanor est idem fere cum furno sublimationis, nisi quod imponitur illi capella cum cineribus vel arena, in qua collocatur boccia vitrea cum materia, & desuper clauditur cum alia capella vacua, ita vt nec ventus nec aër vitrum tangat.

Præparationes materialium;

& primò auri.

AVRVM igitur pro opere hoc elige nouum, quod non in multis laboribus aurificum fuit, sed recens de minera venit, nec multos ignes expertum est, coloris optimi ad carattos 24. vel iuxta: atque in hoc genere optimum est, quod suapte natura rude in frustulis reperitur in ipsa terra excoctum & quasi colliquatum. quod si tale habere potes, nulla alia præparatione pro hoc opere indiges, quam quod in laminas subtilissimas malleando diducas; atque idem de argento dictum existimes. Si vero tale habere non possis, accipe aurum florenorum Hungaricorum, & purga

purga vel fac purgari fundendo per antimonium in regulum, quemadmodum faciunt artifices qui aurum foliatum elaborant; nam antimonium habet proprietatem aurum ab omni superfluitate purificandi. Verum si forte per antimonium purificationem non noffes, potes in cæmento regali per 24. horas comburere, & postea in corpus reducere, & malleare in laminas tenuissimas. Sed ne nos mancum opus tibi tradamus, modum purificandi auri per antimonium tibi describemus, qui est talis: R. auri vñciam vnam, vel quantum sane voles, antimonij quintuplum respectu auri; pone aurum cum antimonio in crucibulo, & positum inter carbones ardentes permitte fluere per horam vnam vel dimidiam; tunc habes instrumentum ferreum vel æneum instar pyramidis ab interiori parte excavatum, quod sit intus planissimum & calefactum ad ignem, intinge intus cum sepo vel candela; & postea acceptum aurum cum antimonio ex igne, funde de crucibulo in hoc infusorium, & percutiendo leuiter fundam infusorij vt aurum decingat seorsim, tunc permitte ita infrigidari; post inuertas infusorium, & extrahe massam pyramidalem ex infusorio, cuius apex habet regulum auri, quem separa a reliqua massa, percutiendo iuxta ipsius apicem, & serua regulum auri ad partem. Massam vero antimonij recipe, & appone ipsi tertiam sui pōderis partem de nouo antimonio, & iterum in crucibulo liquefac, & effunde iterum in infusorium, ac separabis & hac vice regulum, si quis fuerit, quem coniunges cum priori regulo seorsim.

sim. Potes autem & tertio reiterare, si opus esse videbitur; quod cognosces ex magnitudine secundi reguli; vel sic relinquere, si exiguus secundæ fusionis fuerit regulus: hoc igitur serua ad partem, & cum regulis procede hoc modo: Accipe frustum regulæ laterinæ testaceæ, quales in templorum antiquarumque turrium tectis haberi solent, & fac in eo foueam parua, tuis regulis competentem, quod pone in foco & circumpone carbones, ponendo regulos in foueam eius; tunc accende carbones, & permitte antimonium per fumum a regulis tuis exhalare; cessante autem fumo cooperi diligenter cum carbonibus, & suffla tandem cum folle, desuper donec nullam maculam nec pelliculam super tuo auro videbis, sed quod erit pulchrum, quasi gramen virescens in igne: & hoc solet post duas vel tres horas fieri. atque tunc exemptum aurum vna cum lateris frusto in quo purgatum est in vrina clara extingue, & sic habebis aurum perfecte mundatum, quod aptum est pro opere nostro, vt fiant ex eo laminæ subtilissimæ per malleationem, quæ inuolutæ in charta seruentur ad tempus idoneum. Cæterum si vel in apothecis, vel apud pictores, inueneris aurum finum foliatum in quantitate sufficiente, poteris illud pro auro puro vsurpare, nulla alia præparatione adhibita. Idem & de argento foliato intellige, si illud purum apud eosdem inueneris; sin minus, purifica hoc quo sequitur modo.

Argenti

Argenti preparatio.

AR G E N T V M, perinde vt aurum, id melius est quod recens de minera venit, vel quod non multoties per artifices laboratum est, sed tantum capellatum cum Saturno in testa vel capella. Si autem tale non habueris, accipe argentum id quod habes; & si suspicaris adesse illi cuprum, vel aliam immunditiem admixtam, purifica in cineritio cum duplo vel triplo sui ponderis plumbi nigri, donec sit ab omni impuritate mundatum, tunc facies ex eo laminae subtilissimas, & in charta munda serua purissime vsque ad suum tempus.

Argenti vini preparatio.

AR G E N T V M igitur vinum eligere debes, quod non ex plumbo vel aliquo metallo confectum sit per artificium, sed quod ex sua propria minera venit, vt ex cynobrio montano; vel ex marcasitis. Tale autem argentum vinum præparabis pro hoc opere in hunc modum: Accipe de eo libram vnam, de vitriolo vncias tres, de sale nitro vncias duas, de alumine iameni vncias duas, de calce viua vncias tres, de cera flaua libram vnam; tere vitriolum, sal nitrum, alumen & calcem viua in mortario, & misce. Postea impone ceram in vitreum urinale cuius fundus sit lutatus cum argilla fimo equino permixta & simul taminata, & collocetur urinale super furnellum

lum in capellam arenam continentem, & subijciatur ignis initio lentus, ne vitrum ex repentino calore rumpatur, donec cera in vitro fluat: interea argentum viuum agita in patella vitrea vel vitreata, cum prædictis speciebus, optime miscendo, affuso pauco aceto de vino forti: & cum cera in vrinali liquefacta fuerit, imponatur sensim argentum viuum cum prædictis pulueribus permixtum, & coquatur mediocri igne in cera illa per tres horas, semper agitando & versando cum spatula lignea. Elapsis vero tribus horis permitte infrigidari in vrinali, & cum virgula munda imprime foramen in ceram antequam induretur, & sic serua tuum mercurium optime præparatum pro hoc opere, aptum videlicet in quem Sol & Luna seminentur.

*Antimonij præparatio; quod est
medium coniunctiuum.*

ANTIMONIVM, quod in hoc opus tanquam ligamentum duorum ingreditur, præparabis per sublimationem hoc modo: Accipe de eo libram vnā, & tere in puluerem in mortario, quem pone in ollam sublimatoriam, & superpone aludel cum foramine laterali, quod aludel vtrimque apertum esse debet tam a parte latiore quam ab angustiore, sicut etiam reliqua aludelia; deinde iuncturas argilla tenaci cum fimo equino mixta communias; & sic ordine omnia sex aludelia inuicem coniungito, ita vt angustior inferioris pars, latiore superioris partem

B

subintret,

subintret, iuncturis vbique firmiter lutatis. Supremum autem aludel cæteris minus foramen habere debet, vtpote digiti grossitie, non latius; quod ligno arido ipsi optime conuenienti obturandum est. quo facto siccatis iuncturis, ponatur turris hæc sublimatoria in suum furnum, & firmetur luto tenaci, ne huc atque illuc vacillet, relictis in circuitu foraminibus quatuor, per quæ furnus à fumositatibus liberetur. tunc succendantur cærbones in furno, & successiue augeatur ignis, donec antimonij puluis liquefiat: quod cognosces certo argumento si ferrum spatulare obliquum immiseris in ollam sublimatoriam per laterale foramen infimi aludelis. Cum igitur senseris liquatum in olla antimonij puluerem, tunc incessanter versato & moueto antimonium ferro illo tuo spatulari, dando ignem fortem subtus, adeo vt fundus ollæ sublimatoriæ quæ est in furnello totus candescat: sicque continuabis ignem & versationem antimonij continue donec senseris antimonium totum esse sublimatum, nec amplius ascendere. Poteris autem huius rei certior fieri, si ligneam supremi aludelis clausuram aperiens, nullum ex eo foramine fumum exhalare conspexeris: tunc sensim cessa ab igne, & caute circumpone iuncturæ aludelis infimi telam humidam, & cum iunctura humiditatem omnem attraxerit, caute remota lutatura deme aludelia omnia, & collige ex eis sulphur album antimonij, quod ad latera eorum in forma albiissimæ farinæ est sublimatum: hoc enim sulphur est admirabilis effectus in hac operatione, quia ipsum est
& mer-

& mercurio & Soli & Lunæ amicum, ipsum est vinculum corporis & spiritus, & matrimonium spiritus & animæ; ipsum, inquam, est vehiculum tincturæ, & est cera illa continens vitalem trunci liquorem, ne aliorum diffuat quàm in surculum sibi insitum. Collige ergo hoc sulphur diligenter, & custodi tanquam thesaurum preciosum: cum ipso enim ad optatum finem peruenies. Atque sic compleuimus sermonem nostrum de præparationibus materialium omnium ad hoc preciosum & valde secretum opus pertinentium & sufficientium: nec in eo quicquam diminutum aut imperfectum posuimus, nec verba nostra transposuimus. Iam igitur restat de seminatione dicamus.

Seminis in terram proiectio.

IAM habes, artifex charissime, magnam laboris tui partem absolutam; restat vt semina tua terræ mandes ad putrescendum, vt proferant fructum desideratum, duplum, triplum, centuplum, & millecuplum. Nisi enim granum frumenti in terram iactum mortuum fuerit, nullum fructum adferet. Accipe igitur, in nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis, auri foliati vnciam vnā, vel quantum sane volueris, & quadruplum eius de terra tua bene exculta, quæ est in vrinali vitreo, sub apum testudine conclusa. Sin vero paupertate ea laboras, vt Solis copiam tantam habere nequeas, tunc accipe de Luna laminata pondus prædictum, & de terra iam dicta sextuplum. Di-

uide laminas igitur cuiusvis luminaris frustula-
tim, & proice in dictam terram in crucibulo fri-
gido, continue agitando digitis vel pistillo ligneo,
aut vitreo, donec laminæ omnes in puluere terræ
nostræ inuoluantur: tunc habeas aliud crucibu-
lum mundum, quod pone inter carbones accen-
sos, cumque candescere ceperit, exime ab igne,
& pone in loco tuto inter duos vel tres lateres, ne
facile inuerti possit, & habeas ad manum patel-
lam mundam vitreatam in qua sit aqua pura,
tunc calente adhuc crucibulo ignito iniice in
ipsum laminas tuas tuæ terræ inuolutas, & ob-
structo ore tuo ne fumus terræ per inspirationem
attrahatur, agita ligneo bacillo eas, ut bene in
terram ingradientur, quod cito nimirum fieri so-
let: cumque eas bene in terram esse receptas ex
eo cognoueris, quod nullas sub bacillo ligneo
strumas aut glebulas senties, tunc effunde sine
mora in patellam aquæ frigidæ puræ: atque hac
ratione semen tuum in terram tuam misisti.

Hanc autem mixturam communiter Philosophi
vocant *amalgama*, quod idem est ac si dicas mol-
lificatum, eo quod durum auri vel argenti semen
in terra tua mollificatur. Necesse est autem mix-
turam hanc aqua purissima & sale albissimo &
purissimo, tam diu terere & lauare, donec nulla
amplius nigredo in ea appareat, sed aqua claris-
sima ab ea egrediatur vel recedat. Tum tandem
tela mundissima aquositatem mixturæ adhæren-
tem exiccabis. Hoc igitur est principium operis
tui, quod Philosophi multis nominibus appellan-
tes, æs nostrum, aurum nostrum, terram magne-
sæ,

siz, totum compositum, &c. indignis celare voluerunt. Nunc occasionem prosequamur.

Occatio agri seminati.

CHARRISIME, noueris hanc operis partem à nonnullis Philosophorum dictam esse imprægnationem, ab aliis dispositionem perpetuam: quam nos propter nostram ab initio inductam similitudinem, non temere occasionem dicimus. Sicut enim ager seminatus occasione inuertitur & glebæ eius maiores franguntur, quoad plane semina iniecta occultentur: ita in hoc opere nostro terra mercurij acceptis cuiusdam luminaris seminibus, teritur, inuertitur, & semina prorsus occultantur. Cum igitur iam agrum seminatum habueris, seu dictum amalgama confeceris, & ablutum siccaueris aliquantulum, tunc accipe farinam tuam albam ex antimonio sublimatam, & sparge modicum super amalgama positum super marmore plano, & mole totum hoc tam diu donec amalgama dictam antimonij albedinem ad se receperit: quo facto appone ei plus dictæ albedinis, iterumque mole insimul donec eam suscipiat. atque hoc toties reitera, donec videbis amalgama tuum nihil amplius de dicta albedine sulphuris antimonij posse inbibere. Hoc siquidem est dictæ occasionis absolutæ signum determinatum. Tu vero collige tuum amalgama iam imprægnationi aptum, & impone diligenter in bociam vitream, quæ sit tantæ capacitatis, ut ager tuus seminatus & occatus terriam duntaxat eius

partem impleat, duabus partibus vacuis relictis: postea concludere orificium tuæ bociaë cum luto sapientiaë, facto ex albumine ouorum, pulueribus laterum, & calce viua, super panniculum madidum in eodem albumine extenso, quod permittite siccare; & habebis ouum Philosophorum perfectum, in quo impletur dictum Philosophorum, quod scilicet non est nisi vnum vas, lapis vnus, coëctio sola. Sed hoc ad regimen maturandi pertinet, de quo iam instat dicendi tempus.

Germinis pullulatio.

PHILOSOPHI ab ouo similitudinem sumentes, quemadmodum nos a plantarum seminatione, primum regimen oui docuerunt esse putrefactionem, quam ad natiuitatem vsque, non modo ad formationem pulli in ouo extenderunt, natiuitati nutritionem subiicientes. Nos pro clariore intellectu paulo aliter nobis assumptam similitudinem sequenti, de his loquemur, in hunc videlicet modum. Quo modo videmus herbam semina non ex toto in putredinem, & omnimodam cum terra mixtionem abire: sed humido terræ succo madescere molliorque primum, post germen emittere, succrescere spicam, & umbellas protrudere, mox florere, tandem semina formare, eisque formati postremo tandem maturefcere: eodem vtique modo etiam in opere particulari, eadem hæc interualla animo obseruanda censemus, & ad similitudinem mensium, rationem caloris accommodandam, hortamur. A conclusione

clufione enim oui tui Philofophici , dum adhuc niueam albedinem terræ tuæ supereffe vides, Martialem te administrare debere calorem lentiffimum admoneris. Huius autem caloris auxilio, niuea illa albedo in griseum vel cinereum colorem abit , qui germen e terra ortum iam pullulare indicat, Aprilisque vim adeffe testatur. Maia deinde virtute caloreque enatum germen, paulatim succrefcit , foliisque & furculis coaugmentatur. Tum vero post Iunij caloribus vrgentibus, spicas & vmbellas exerit & dilatat , e quibus Iulio vrente flores, Augusto autem æftuante femina format atque connectit, quæ partim eiusdem, potiffimum tamen Septembris maturantur officio caloreque. Quale fit igitur caloris regimen in hoc opere , homini industrio ex his quæ nunc retuli manifestum effe non dubito. tamen vt rudioribus quoque consultum fit , paulo apertius fingula ordine declaremus. Conclufo ouo tuo Philofophico , habeas furnum tuum Athanor cum patella fua terrea vel ænea , cuius fit profunditas fex vel feptem digitorum transuerforū , in quam pone stratum vel de fimo equino recenti , vel de fæno molliffimo ad duorum digitorum groffitiem aut paulo plus, super quo pone ouum tuum vitreum, & circumpone ei fimum aut fænum, ita cautè , vt nulla ex parte vacillare poffit ; hoc autem non alius circumponendum eft quam ad materiæ in boccia altitudinem. Quod fi vero non fatis firmiter vitrum stare animaduertes , ne pigeat te orbem ex affere cum foramine tanto aptare quantum vitro optime conueniat , ad cuiusque

partem aliquam, extra medium aliud quoque foramen, quod sit digiti spissitudine, per quod aperire possis quoties opus fuerit aquam affundere, tunc impone asserem hunc limbo circum bociam posito, ita ut bociæ pars ex medio foramine exeat; appositisque duobus vel tribus lateris frustis super asserem, muniatur asser optime. Hoc facto affunde aquam claram tantam ut tantum asseris superficiem regat, non altius calami grossitie: tunc claude tuum furnum cum clausorio ipsius Athanor, & subiice lentum ignem, qui videlicet aquam balnei Mariæ vel fimi equini duntaxat ita calefaciat, ut tangenti eam cum acumine calida sentiatur: semper tamen absque bullitione; quod diligenter animadvertere debes, oportet Athanor frequenter subleuato, moxque reposito. Continua hunc ignem noui veris, siue primi gradus, siue mensis Martij, totis septem diebus cum suis noctibus, ea adhibita cautela, ut cum aquam balnei per continuam & lentam euaporationem deficere vides, statim appposito infundibulo in foramen asseris, rursus affundas aquam tepidam, minime autem frigidam, nisi per tuam negligentiam aqua bullire cepisset. Elapsis diebus præfinitis, exime bociam, & considera si primus color ex albedine iam mutatus sit in cinereum obscurum, vel nigram albedine quadam dilutum, & repone iterum in suum locum antequam frigescat. Caue tamen ne tua manus sit admodum frigida dum bociam tangis; alioquin ipsa rumperetur. Si igitur quem dixi colorem aspexeris, gaude; quia & calorem legitimum submi-

subministraſti, & iam ſemina tua germinare, hoc ipſo ſigno conſpicias. Nonne viſes omnia germinantia prima ſua pullulatione e terra croceum oſtentare colorem? Scias autem, chariſſime tanti ſecreti inueſtigator, nihil æque tibi in hoc opere eſſe diligentiore cura animaduertendum, quam colorem, & quantitatis humidi variationem: hæc enim ſunt duo ſola quæ artificem ab initio uſque ad complementum operis ſine errore perducunt. Proinde iubet Geber omnia ſigna quæ in qualibet decoctione apparuerint diligenter in mente artificis ſigillare, & eorum cauſas inquirere. Sed hoc non peruenit ad artificem duræ ceruicis, nec auarum, nec mollem, nec aliis huius mundi vanitatibus itretum. Si vero prædictum ſignum in oculis tuis non appareret, continua eundem ignis gradum aliis ſubſequentibus quatuor diebus naturalibus: & tunc iterum conſidera, iterum reponendo ſi nondum apparuerit: atque ſic fac de quarto in quartum diem, donec tibi ſignum à nobis dictum compareat. In hæc autem decoctione aſcendet ex terra tua quædam humiditas argenti viui, inſtat nubis, & adhærebit ſuperiori parti vacui tui oui ad latera eius, quam tu intactam dimitte, uſque dum tibi de ea ſignificem quid ſit agendum. Nonne viſes ſeminatum agrum & ante germinationem & poſt ſubinde multas ac diuerſas exhalationes facere? quarum quædam in pluuiam conuerſæ ruruſum agrum irrigant, & germini vtile præbent nutrimentum, quædam vero in aëre euaneſcunt, nullam ipſi adferentes vtilitatem germini? Quare conſidera

magna cum industria quid hac in parte agendum sit, nec temere huiusmodi exhalationes conuerte in pluuiã, nisi sua sponte conuersa agrum tuum irrigent. Cum vero semina tua iam germinare euidenti argumento cognoueris, scias finitum esse tuum Martium, & veris benigni factum esse initium Aprilis: itaque calorem qui exiguum quid a Martio differt summa diligentia imitare, scilicet absque bullitione aquæ fimi equini, idque ideo vt natum seminis germen iam pullulare incipiat, & quodammodo roborari. Signum autem pullulationis germinis est copiosior humiditatis exhalatio, & coloris, vt supra dictum, quendam fuscum, aliqua rubedine vix notabili perceptibilique variatio. Expectabis autem aduentum huius signi septimo vel octauo die, postquam calorem hunc antiqui veris administrare ceperis. Arque ista duo temporum interualla tali regimine exequeris, quo germinatio seminis mediante putrefactione, & germinis pullulatio, accedente calore digestio, perficiuntur.

Augmentatio germinis.

ANTIQUO veris finito tempore, ad præceps vet veniendum est; quando scilicet germen iam herba fit, surculisque suis attolli incipit, & viriditatem ostendat legitimam. Hoc igitur Maij tempus eo imitaberis calore qui summus in aqua esse potest, non quidem cum bullitione, sed iam cum tremore bullitionis; continuabisque dum sequentia signa apparuerint. Primum

num color materiæ obscura rubedine , fere nigricante, laterem ostentans, quem neque nigrum scilicet , neque rubrum, neque brunum , sed mixtum quendam ex omnibus his cognosces. Alterum terræ siccitas, quam ex eo intelliges , si diligenter quantitatem exhalationum ante factarum animo comprehenderis. Nam si manifesta quapiam nota cognoueris hoc calore minus exhalationum ascendere , easque quæ iam ante lateribus vasis tui adhæserant, non multiplicari, sed eadem in quantitate consistere , terram tuam siccam esse iudicato. Hic igitur iam augmentatum esse tuum germen , & in duritiem iustam herbæ aut calami coaluisse & excreuisse , visis prædictis signis protinus intelligito. Memineris autem, fili, non multiplicationem nos, sed augmentationem germinis describere , ne te Philosophorum loquendi formulæ decipiant : non enim fit multiplicatio germinis, nisi post seminationem nouam multiplicati seminis. Augmentatio vero germinis fit ante multiplicationem seminis in eo. Nunquid non consideras omnium rerum naturalium progressum? Vbi vidisti multiplicationem indiuiduorum alicuius speciei antequam idem semen germinauit, pullulauit, ac in suis partibus augmentatum est? & spicas, umbellas , vel racemos protulit, ex quibus tandem florent , à floribus semina, fructusque formant, & formatos maturant caloris debiti ministerio? nonne hæc semina plura ex vno illo semine formata , postquam legitime maturuerint , colligere te oportet , purgare à corticibus, separare à paleis , eruere ex folliculis,

liculis, & tandem denuo seminare, ac per eodem generationis gradus, per quos antea a natura mouebatur, ad maturitatem vsque expectare, & tunc primum multiplicationem indiuiduorum videre & habere? O stulti quid insanitis? & rationem & opera naturæ dimittentes, & sequentes capitis vestri irracionales fantasias? An non dixit vobis Geber, omnem actionem naturalem suam habere determinatum tempus, in quo maiori vel minori spacio suum effectum produciens terminatur? At vero si adeo vacui estis ratione & intelligentia, vt ex ipsa natura eiusque operibus hæc non intelligatis, ab hac arte occultissima nimum procul discedite, ac ad stiuam & aratra rusticorum confugite, vel saltem ab ipsis discen-tes naturæ operationem imitari. Tu vero fili mi, qui Philosophiæ studiis ihitiatus es, iam diu verba nostra probe intellige, quæ nos satis clara & bene intelligibilia scripsimus, nihil celantes præter duo quæ nullus vnquam Philosophorum palam scribere ausus est, eo quod illa per manus tantum filiis doctrinæ tradantur. Et nos quidem cum ab homine multum venerabili & prouectæ ætatis presbytero ea per manus acciperemus, adiurati fuimus & obstricti, nemini vnquam in scriptis ea tradere, monstratusque fuit nobis per eundem locum in scriptis Calid Philosophi, vbi tentauit illa scribere, sed diuinitus prohibitus fuit. Per duo siquidem illa, & nullo modo alio, ad abstrusissimæ huius artis desideratum effectum peruenitur. Quapropter & tu, fili, cum laborare volueris secundum verba nostra quæ vera sunt omnino,

omnino, absque ambiguitate aliqua, sic incedas in hac regia via quam nos monstramus, ut duo reliqua ex inspiratione Dei, veluti per manus tradita considerare & intelligere merearis. Ipse enim si cor tuum rectum fuerit coram ipso, mittet ad te in tempore opportuno, sicut & ad me indignum presbyterum misit, qui illa duo tibi per manus traderet, & sicut pater filio hereditario relinquet. Ab initio igitur tui operis semper memento duo esse, quæ tantummodo per manus tradantur iis quibus naturæ creator Deus concesserit: & huius memoria admonitus, procede cautissime cum magno timore Dei, & reuerentia naturæ, opus tuum de gradu in gradum exaltando, ut cum augmentatum germen tuum habueris, ex albo scilicet colore ad rubeum obscurum deductum, terramque tuam conuenienter siccam; mox ad finem huius præcipitis veris properes, nubesque omnes quæ in tuo aëre sunt, in pluuiam resoluæ, ut agrum tuum irrigent, ne plantæ iam crescentes siccitate nimia emoriantur. Hic igitur quatuor a pluuiæ diebus naturalibus transeuntibus, in eodem caloris regimine ouum tuum cum irrigata terra, in fimi balneo gubernæ, & diligenter animo nota quantæ & quales exhalationes ex terra tua iterum ascendant. Quinto autem die habeas iam ante paratum cinerem purum & cribratum in capella seu olla noua, similis quantitatis cum ea in qua balneum fimi fuit, & circumpone iuncturæ qua patella balnei fuit furno Athanor coniuncta; telam triplicem aut quadruplicem madidam, ut iunctura lutea facilius resoluatur; qua

qua emollita excipe e furno totum balneum calidum, & statim impone patellam tuam cum cineribus cribratis iungendo diligenti vt prius cura, cum parietibus furnelli cum luto idoneo, & subiicias ignem Iunij, scilicet secundi gradus, vt cineres bene calefiant, non tamen vt manus tangentis adurendo lædant. Cum igitur vitrum tuum in balneo adhuc caluerit, iamq. cineres calidi fuerint, pone ipsam super cineres calidos, ita vt sub fundo sit altitudo cinerum bene compactorum, ad quantitatem trium digitorum inuersorum; circum vero ponatur itidem cineres calidi bene compressi, ad altitudinem vsque materiæ vel paululum altius. atque hic æstas noua initium sortitur, nouoque ignis in gramine gaudens solertiam requirit maiorem. adhibe ergo cautelam vt cinerum ignis sit æqualiter die nocteque calidus, quemadmodum diximus; vt videlicet manus tangentis adurendo non lædant, neque fundus patellæ in qua cineres sunt, vnquam igne candescat. Hic enim est ignis Iunij ardentissimus, de quo Maria prophetissa & turba Philosophorum ait: *Decoque igne lento, qui sit ignis sicut ignis Iunij ardentissimus.* Cumque huiusmodi ignem rexeris per quatuor vel septem dies naturales, scito segetem tuam in eo statu esse in quo germinis spicæ, umbella, racemique, herbarum, plantarum, aliarumque vegetabilium specierum proueniunt. Signa autem per quæ umbellas spicasue prodiisse cognoscēs, sunt ista; rubedo subnigra quæ modo fuerat, iā clariorem rubedinem referet, apparentemque ante in rubedine nigredinem occultabit;

exhalatio

exhalatio præterea pauca in aërem ex terra ascendet. Memento autem supradictæ regulæ semper obseruandæ, quod nubes tuas non debes in pluuiam conuertere, nisi cum animaduuerteris, nullas amplius e terra tua exhalare, & eas quæ iam ascenderunt non multiplicari amplius. Tunc autem non plus quam duos naturales dies continuato calore expectabis, & nubes tuas in pluuiam conuerteres, quæ agrum tuum irrigabit, ut fructum suum ferat in tempore suo.

*Florum emersio, & seminum
formatio.*

F I L I mi, gratias agamus Deo misericordi, & gubernatori naturæ, quia iam semen nostrum germinauit germen, pullulauit, creuit, & umbellas racemosque produxit. Gratias agamus ipsi, quia ipsius nutu nubes nostra eleuata est, & dedit pluuiam oportunam, qua ager noster fecundior factus est. Gratias agamus ipsi, quia messis primæ seminationis iam prope est, & vindemia ipsa imminet. Ager namque noster culmis, aristis, spicisque, armatæ instar aciei horrescit, mox daturus frumenti expectatos aceruos. vinea nostra iam racemos protulit, qui mox in flores suasque resoluentur. O fili, age gratias Deo, qui tam mirabilia secreta nobis largiri dignatus est. Sed dico tibi, fili mi, quod nisi lumen naturæ sequaris, monstratoremque illorum duorum habear, proximus es errori & deuiationi. nam quod nos paulo ante de nubium conuersione in pluuiam

pluviam diximus, hoc antiqui Philosophi de cauda draconis, quidam de augmentatione, quidā de multiplicatione, quidam de additione novi mercurij protulerunt, & significari voluerunt, non recte scilicet opera naturæ examinantes. Quidam etiam terram nostram aquam nominaverunt, & cum iussissent terram nostram sapius irrigandam, accepto nouo mercurio totum agrum non modo irrigarunt, sed etiā submerferunt, non intelligentes nimirū huiusmodi irrigationem ex naturalibus ab ipsa terra nostra exhalationibus fieri debere, nō ex affusione aquæ peregrinæ: neq. hoc dictū Philosophorum intelligere potuerunt, quamuis tota Philosophorū turba clamaret, cauendum esse ne terra nostra submergatur & semina diluuiο pereant. Quare tu, fili mi, cautus ut sis oportet, & naturam vbique ducem sequere: cumque videris quartæ stationis, in qua spicæ emergunt, certissimum clarioris ruboris signum, uti dictum est, administra eundem calorem, aut paulo maiorem sequentibus quatuor vel septem diebus & noctibus, ut ex spicis & umbellis flores amenissimi sese expandant, suæque indicium speciei exhibeant. Signum autem florum istorum certissimum erit coloris rubedo metallina, splendorem metallicum ostentans, & exhalationum antea ascendentium copiosius nunc exigua quantitas. Considera, fili mi, & vide an flores campi non attestantur super suo genere & specie, nunquid rosam non suus flos arguit? nunquid non suus euphrasiam? nonne ergo metallum metallica rubedo uti flos ostentabit, & iam iam adfuturum

turum significabit: imo vero. Hic igitur antiquæ ætatis finis esto; quæ non aliter flores ex spicis, quam noua spicas ex crescentibus calamis, produxit, Iulij mensis calore continuo seminarium opus disponente atque mouente ad floridam perfectionem. Age vero, fili mi, tu cum videas omnium vegetabilium atque plantarum flores, futuri seminis atque fructuum certissimum signum esse, secundum cursum naturæ; (de monstris enim sermo nobis non est) erige te in optimam Augusti mensis ætatem, & post flores tuos metallicos, certissimum te metallum metallique semen visurum, confide. neque id sane non multo admodum calore augmentato, sed quanta dumtaxat prima Augusti pars requirit. Cum ergo flores segetis tuæ iam apparuisse videris, trium dierum ac noctium spacio eundem ignem cinerum, administrato, quantumque exhalationum videris ascendisse, tantum fac in pluuiam conuertas, neceam quidem copiosam, ne corruptio florum ante sequatur quàm semina formentur. Die autem quarto habeas arenam lotam, siccamque & cribratam, quàm calefac ad ignem lentum, exceptoque cinere prædicto ex parcella furpi Athanor, impone in eam dictam arenam, non nimis seruidam, in quam colloca vitrum iuum non frigidum, sed æque calidum cum calore arenæ, circumfundendo arenam ad materiæ altitudinem, subtus vero ad trium digitorum latitudinis profunditatem, Cumque hoc factum fuerit spacio vnus septimanæ, da ignem arenæ, absque ignitione fundi parcellæ, aut tam diu donec videas

C

ruborem

ruborem tuæ materiæ cum citrinitate & fulgore aureo, & cum paucissima aut fere nulla exhalatione. Quod cum videris, elatis in cælum manibus omnipotenti Deo gratias age, quia æstas præceps fructum suum dedit, & stirpes tuæ seminibus refertæ sunt, quorum signa sunt duo hæc, vti dixi, quia exhalatio est paucissima, & color materiæ propemodum citrinitatis aureæ. Sed etsi aliquæ exhalationes humida adhuc ascendissent, nihil id temoveat. Nonne animadvertis formatum fructum & semen non statim ut formata sunt decerpenda esse, sed expectandam esse maturitatem quæ illa perficiat? nonne fides vno anno formata altero tandem maturescunt; vna autem mense Iunio formata & quandoque Maio, mense Septembri tandem maturitatem adipiscuntur? Retrahe igitur, fili, festinantem animi tui cupiditatem, & ne abrumpas opus ante sui maturam perfectionem. Esto patiens & magnanimus, expectans tempus determinatum. Ausculta Gebrum dicentem, parvi spacio temporis artem perfici non posse; ideoque requiri in artifice patientiam, moram & instrumentorum aptationem. Quorum autem instrumentorum, an non solus ignis? profecto. cum ipse sit solus omnibus in rebus naturalibus, atq. adeo tota hac in arte occultissima, omnium instrumentorum instrumentum. Disce igitur fili, summo studio ignis regimen, & ne sis in eius administratione negligens; nec te pigeat continuæ decoctionis. decoctio enim debiti ignis, promouet naturam & opus nostrum de statu in statum, de colore in

colorem,

colorem; & de gradu inferiore in gradum superiorem; nec villo præter ipsum indigemus instrumento ad opus nostrum perficiendum. Decoctio siquidem semen purificando mollit, decoctio germina protrudit, decoctio furculos calamosque exaltat; ipsa flores expandit, ipsa semina format, ipsa denique eadem formata, ad expectatam digerit maturitatem, in vno eodemque vase, vndeque artificis operatione, quæ in earum bonum administratione consistit. O artem occultissimam! O scientiam secretissimam! O difficillimam operationem! Quantos quæso sudores successiva carbonum apposuit requirit, nonne ludas voculæque puerum est? O filii, compere opum tuum ex vitello & albumine, & obducas membrana, coctæque superinductæ carnet, subiice illi carbones accensos, & cum eos deficere animaduueris, appone nouos, atque ita prædæ laborem tuum ab initio ad finem usque consummatum; cumque satis bene decoctum fuerit, fac eum eo sicut te Deus docuerit. Sed nos iam maturationis seriem ex ordine narremus.

Maturatio Seminis.

Est autem modus maturationis huius operis similis maturationi fructuum in suis arboribus, & seminum in suis plantis & stirpibus. Considera igitur motum Solis, mi filii, atque calorem mensis Septembris; & vide diligenter quid possit conueniens esse tuo operi, & quid disconueniens, nam in motu quidem Solis pro

horizonte tuo, calor in Septembre minuitur, at in
 horizonte eorum, qui tibi sunt, a latere aut ex op-
 posito augetur, quemadmodum, & iis qui sub
 æquinoctiali circulo habitant. Disce, fili mi, has
 diuersitates cognoscere, & intelligere agrum tuum
 in medio mundi esse, æquali ab utroque polo
 distantia. Quapropter ne decipiat te diminutus
 Augusti & Septembris calor tui horizontis, ne
 forte cogites in opere nostro, cum ad maturi-
 ratem semina fructusque sunt deducenda, eodem
 modo imminuendum esse calorem, quo minui
 incipit in tua habitatione, cum ad Augustum &
 Septembrem peruenitur. Hanc enim simili-
 tudinem sequi, non esset nisi errori proximum. Per-
 denter itaque similitudines rerum in natura huic
 nostro operi applicandæ sunt, ne male collata in
 errorem potius, quam rectam viam seducant te
 innocentem. Scito igitur, fili mi, semen nostrum
 esse veram Salamandram, quæ igne concipitur,
 igne nutritur, igne quoque perficitur, nihil itaque
 cunctis igne paululum augmentato ad matura-
 tionem procedere, & quarto quoque die nubes
 si quæ eleuabuntur, rursus in suam terram vnde
 exhalauerant, reducere, idque continuare donec
 aut nullus aut exiguius admodum humor fumo
 potius quam nubi similis exhalat. Perfectæ fu-
 tem maturitatis signa sunt, color rubeus cum ci-
 rinthate intonsa nonnihil resplendens, & exhalationum defectus, & quod certius his signum est,
 ut accipias de tali tuo semine granum vnum vel
 duo, & pondus eius cognosce, post superpone
 alicui testæ vel laminæ ferri aut cupri, impositum-
 que

que valido igni adure, donec optime candescat. Si itaque in tali igne nullum omnino fumum dederit, ac exceptum ex igne pondus suum aut nihil aut exiguum quid diminutum ostenderit, satis bene maturum esse indicat. At si impositum carbonibus antequam candescat, fumum emisit, & pondus suum multum imminutum fuerit, certum signum est maturitatem, quam Philosophico vocabulo Fixionem vocant, non esse completam. Quapropter secretum tibi, fili mi, aperio, quod maturationis ignis tantus esse debet post sui augmentationem successuram, ut fundos patellae arenam continentis nonnunquam etiam ignescat: non tamen continue. Ut vero vitrum tuum non timeat tantum calorem, poteris ipsum mappare cum aliquanto luto Philosophorum, ex subacta argilla purgata ab omnibus lapillis cum fumo equino taminata, & multum conquassata. ne super tamen luto altius obductum quatenus altitudinem materiae in vitro, aut paululum altius, ut colores bene discernere possis. Ad hoc autem ut vitrum tuum luto obducas, necessario requiritur, ut ipsum ex arena eximas, vel cum in arena ignem imponere volueris ante impositionem eius, postquam ex cineribus extemisti, infrigidari permittas, & luto tandem circumponas; a fundo scilicet usque ad materiam in vitro contentam: cumque lutatum probe fuderit, & exsiccatum, si nullis fissum est rimulis, impone in arenam aut frigidam aut tepidam, & sic ignem subilicias debitum & convenientem. Sin vero rimas fecit, prius easdem oblutato, ac tandem ita vitrum

trum in arenam reponas. Nec arbitreris, fili, nos contraria Philosophorum dictis docere, cum vitrum in frigidandum docemus ante sui lutationem, nam si calens adhuc vitrum luto circumdare tentares, frigente luto & humido contactum, vitrum protinus funderetur in rimas. Neque enim dicta Philosophorum requirentium continuum calorem eo faciunt, ut tu existimes, semen tuum mondestri, si vel minimum ignis remiserit, aut phisistho exarserit. Philosophi enim cum ignem requirunt continuum, id agunt ut modum operandi exponant, simul docentes, eos inopios esse operarios qui inceptum opus in ipso cursu delinquunt, neque ad finem usque continuant, sed imperfectum sinuat. Tu vero, fili mi, considera naturam, & calis motus aspice. nonne auræ calor & terræ resolutio calida, tam vere quam æstate, & aliis item anni partibus subinde variatur? nonne media æstate cum dies sereni calidissimi que esse deberent, sæpe evenit ut Sole nubibus obscurato, & pluvia ventisque tumultuantibus, frigidissimos dies habeamus, neque tamen continuo segetes plantæque emoriantur? Quinto nonne si continuus æstus Solis ferverit, nec vicissim calor & frigus mutuo successu plantas refecerint, ut scilicet nutrimentum humidum & frigidum calor subsequens digerat, calori que succedens frigus sua humiditate iterum nutrimentum adferat; nonne, inquam, tali continuo æstu terra faiscet, & herba, stirpes, ac segetes radicitus peribunt? Nonne itidem si eodem modo nubes pluviæque assiduæ, calorem Solar-

rem

rem vegetabilibus adimant, longiori quam par est tempore, omnia hydropē tumescant & putrefacta corruant? Iusta itaque temperies, & debitus caloris ac frigoris humidique & siccī vicissitudo, optime rerum naturalium generationi convenit. Hanc igitur tu quoque, fili mi, in opere nostro sequere, & minime aberrabis. Illius autem perpetuo te memorem esse oportet, semper calorem aliquantulum esse remittendum vno vel duobus diebus, non tamen intermittendum, quoties panes conuertis in pluuiam & terram tuam irrigas. Si enim statim postquam pluuiā in terram descenderit a fortiori calore subleuabitur exhalatione vaporosa, nihil omnino segetes ac stirpes nutrimenti ex ea assument. Quapropter absque omni cunctatione, quoties id res ipsa requirere videbitur, & in frigida, & calefac, & humecta, & desiccato terram tuam, nullo plane in hoc errore commisso, etiamsi ignis tuus aliquot diebus aut septimanis non esset continuus. Id dumtaxat caueas, ne cum semel ignem extinxeris, perpetuo extinctum relinquas. nam & quoties vasa franguntur, toties te materiam tuam in frigidare oportet, ac tandem in aliud vas priori consimile reponere, moxque ad ignem suum referre. Rarissimum siquidem vas est quod ab initio ad finem usque perduret operis. Neque tamen existimes mentitos esse Philosophos, qui dicunt vnico vase magisterium perfici. Cum enim hoc audis dici, protinus de specie non de indiuiduo vasis cogita, & sic veritatem assequeris.

En aduenit, fili mi charissime, messis tua desiderata. Gaude & age immortales immortalis gratias Deo, qui ista nobis intelligere posse concessit, & verba mea ad veram & manifestam sententiae elocutionem direxit. Et tu, fili mi, supplex ipsum adora, ut cum laborare inceperis, duo illa abscondita arcana manifestare tibi dignetur, ut tu quoque Philosophiae tam excelsae studiosus ad preciosissimas huius sacri conuiuij epulas accedere dignus sis, & in horto Tantalicae Hesperidum mala decerpere possis, sopito prius, ut fabulae monent, dracone peruigili. At quia hortus ille muro solidissimo cinctus est, quomodo cum ingredieris? quomodo aurea mala ferentem arborem cognosces? quomodo ea decerpes? O fili charissime, nonne vidisti hortum istum in altissimo & deserto monte constructum, cuius ima pars semper certantibus ventorum discordium viribus murmurat, & veluti chaos quoddam insatiabile, perpetuam calidi & frigidi pugnam alit, medium vero rubeos & nigros habet dracones, quorum perpetua cum chao insatiabili ventisque pugna est; cumque furore rubeorum draconum, extimulantibus ventorum contrarietatibus exarscit, ipsi quidem suo ipsorum aestu pereunt, eorumque cadauer chaos illud excipit. Ne tamen aeterna illa pugna requiem habeat ullam, iam iam perituris draconibus rubeis nigri succedunt, qui & ipsi furore exardescunt ignescunt; itidemque ut rubei pereunt, aliis statim

tim vt dictum est succedentibus. Atque nullo
 vnquam tempore pugna hæc finitur. nam neque
 chaos ventique finiti sunt, neque rursus proge-
 nies nigrorum draconum deficit vnquam. Mon-
 tis siquidem custos ac dominus vbique nigrorum
 draconum sobolem conquirens, eam certis tem-
 poribus in medium montem immittit: montis
 vero cacumen singulis annis triplicem habet va-
 riationem. Nam hyeme quidem feruentissimis
 fauillis, Ætnæ montis instar exæstuat. vere autem
 toto occulto igne priore stagnantibus thermis &
 iuncis palustribus inundat. æstate porro absorptis
 penitus thermarum aquis, cinis eorum adhuc te-
 pidus; interdum vero etiam calidissimus prope
 attollitur, quæ hyberno igne combusta credi pos-
 sunt. at autumnio rursus cineres disparent, & sese
 arena subtilissima; & calor feruidi, rubescens
 nonnihil, in eorum locum ingerit; quam ego ex-
 istimo reliquias, vel saltem fundum esse aqua-
 rum quæ verno tempore stagnauerant. In hoc
 ipso monte, mi fili, vidisse te opinor regales Hes-
 peridum hortos; in quibus rosæ aureæ & argen-
 teæ, itemque mala punica aurea & argentea pro-
 ueniunt, annumque fructum ferunt. Ad hunc
 autem hortum accessus ipse difficilis, ingressus
 difficilior, decerpere autem ipsa mala aurea vel
 argentea longe difficillimum. Ea siquidem mon-
 tis ratio est, vt neminem admittat nisi qui hyber-
 no frigore accesserit. Quare & tu hyemis tem-
 pore accede, neque frigus horresce; ignis etenim qui
 est in aditu horti vix æstum perferre poteris. Vi-
 debis autem in summo montis custodem horti

C 5

turrim

42. IUDICIUM GRÆVÆ PÆNE SIBI.
turrim altissimam, cum duobus propugnaculis,
quæ omnia in ardentissimo igne sita sunt. Opor-
tet autem hortum hunc ingredi volentem, ante
omnia tauros paribus ignem efflantes domare, &
per turrim ac propugnacula ignea transire. Hoc
autem magno cum labore & vitæ dispendio ten-
tatur. Laboris certe magnitudo tanta est, ut non
prius quam hyems finiatur transire possis. Peri-
culum autem ex tot incendiis tantisque flamma-
rum feruoribus non minimum utique imminet.
Huc igitur ingressuro Medææ sunt acquirenda
medicamina, quæ ipsa Iasoni olim hunc hortum
ingredi conanti tradiderat. Quod si, fili charissi-
me, medicamentum hoc non inueneris, da ope-
ram ut industria tua modum inuenias quo præ-
dictas munitiones illæsus transcas. Nam si eas
præterieris tantum, non autem transieris, hortum
tibi ingredi nunquam licebit. Ac ego quidem
cum auiditate magna & desiderio horti tenerer,
videremque me flammæ absque periculo transi-
re non posse, nolui tamen prius abire quam expe-
ctarem si quis forte veniret qui transitus ratio-
nem monstraret, aut si forte ignis ardor imminue-
retur. Et tunc quidem post me nemo aduenit,
& iam iam hyemis finis erat pro foribus: ecce au-
tem interea subito magnus motus factus est illius
turris, flammaque diminui cepit, quæ non multo
post extincta est, & turris & propugnacula quasi
absorpta sunt, quod ubi factum est, statim eadem
illa hora qua turris steterat, ad hortum accurri,
nonnihil atronitus ex his quæ contigisse videram.
Atque ego quidem cum prope hortum accessis-
sem,

sem, stagnantibus vndique thermis impeditus
sum ab eius ingressu. erat enim hortus adamanti-
no & diaphano cinctus muro in medio stagnan-
tium aquarum calidarum. Sed & aquæ & hor-
tus ipse lateritio foris muro cingebatur: videbam
autem gradus tres angustæ cuiusdam semitæ per
quos spes erat accessus. ac nihil cunctatus sequi
cepi, & apertus mihi est murus lateritiuus: & cum
essem in primogradu, veluti quadam putredinis
malcolensia offensus aliquamdiu hæreere coactus
sum. Calor autem erat valde conueniens putre-
dini: qui tamen absumpta putredine vltierius pro-
deundi copiam dedit, ad secundum & tertium
gradum. in quorum vnoquoque semper occur-
rebat aliquid quod me remoraretur, adeo vt cum
iam me horto proximum crederem, mox montis
facto tremore, aquæ absorberentur, & relinque-
retur fossa profunda muro lateritio circumdata,
cuius fundus calidis omnino cineribus æstuabat.
Hortus autem in medio cinerum, ad quem tres
fossarum ductus erant, quarum diuersi erant ca-
lores. nam qui horto erat vicinior, erat aliis item
multo calidior. Tantum autem laboravi donec
iam ad aggerem tertij ductus ascenderem: cum
iterum facto tremore mons concussus est, & ci-
neres obscura caligine inuoluit, in quarum lo-
cum feruentissima arena successit, hortum vndi-
que cingens vnico aggere. Iamque hic optimam
spem cōcepi, finem laborum prope esse: quemad-
modum & euenit. Nam cum ex aggere contem-
plarer horti flores amenissimos, videremque tan-
ta miracula quanta non licet eloqui, attonitus
factus

factus sum tanto stupore, ut quo modo me senior quiddam in hortum introduxerit tam tuta vix succurrerit. Idem autem ille senior in manu sua septem elances habebat, quibus ego arbitror feras portarum horti ipsum interea aperuisse dum ego attonitus in aggere stare. Deduxit autem hic senex me venerandus ad arborem aurei mali apud quam draco quidam mortuus non multo antea tempore occisus iacebat, cuiusque sanguine mala aurea infecta erant. Mihi vero animus ardebat cupiditate decerpendi mala aurea. quod cognoscens senior, & me placide inspectans ait: Depone, fili, mundanarum concupiscentiarum illecebras. Fructus enim isti non nisi Divinis mentibus dantur. Ad cuius verba contremui totus, non enim antea vocem eius audieram similem, ad quam quidem ego quasi immutatus sum, & multa intelligentia ornatior factus visus sum mihi. Ille vero in alteram mihi visus est transire formam, atque eam quidem augustam multum & quasi terribilem, iamque non hortulanum, sed ipsum horti dominum agnoscebam esse. Subiit verò me timor non exiguus, ne temeritatis meae poenās darem, qui tanti domini hortum furtim ingredi cogitarem unquam. Ac dum anceps varia animo voluerem, & hinc quidem metus, illinc desiderium & spes me tenerent, ipse extensa manu aliquot decerpit poma aurea, inspectansque poma ac me vicissim, Hortum, inquit, hunc felicitatis & sapientiae, quem nos hominum gratia plantavimus, ac ut bestias arceremus adamantino cinximus muro, fraude doloque hominum peti videmus,

mus, non intelligentium nemini huc ingressum patere, nisi iustis, castis, probis, bonisque, quos nos ipsi attrahimus: & si constantes eos quidem habuerimus, finis tandem laboribus, huc introducimus, & huiusmodi muneribus eosdem ditatos placide dimittimus. Hæc dicens mala quæ decerpserat mihi tradidit: quæ ego coram ipso procidens, quanta maiore potui reuerentia & veneratione excepi, & in sinu meo recondidi gaudens. Quumque vt illi gratias agerem me pararem quas animo conceperam, Nondum, inquit, finis est, fili mi; sed hac me sequere: deduxitque me in officinam quæ extergendis aureis malis draconis sanguine aspersis erat deputata, ac desumpto ex pyxide quadam lignea puluere nonnihil albicante partem eius mihi tradidit, dicens, Hic est puluis detergens omnem maculam, & resuscitans omnem mortuum, discede, ac cela secreta, purifica conspersam igne & puluere, cole terram & semina purificatum, & crescat, & germinet tibi terra tua fructum copiosum. His dictis e conspectu meo disparuit. At ego attonitus obstupui. cumque deinde ad me rediissem, quasi ex fomino excitatus esse mihi videbar, nā quasi festus longo itinere & labore fatigatus domi meæ in lectulo meo lacebam. putaissemque omnino somnium me vidisse, nisi & aurea mala & pulueres in manu habuissem, verborumque omnium tam exacte meminissem. Sed siue re vera hortum ingressus tunc fuerim, siue in visione raptus eo delatus, siue in somnium viderim, benedictum sit nomen eius in secula qui mihi tanta naturæ my-

steria

steria aperite dignatus est; & donum suum a me indigno peccatore non abstulit. Laudetur, benedicatur, & superexaltetur Pater, Filius, & Spiritus sanctus, vnus Deus, in seculorum secula, Amen.

Conclusio.

HA B E S, fili mi, vniuersum processum operis nostri absque diminutione aliqua & absque omni superfluitate, competenti orationis, sulo comprehensum. Apti igitur cor tuum, vt gratiam in oculis Dei inuenias. Donum namque Dei est, habens mysterium indiuiduæ vñionis sanctæ Trinitatis. O scientiam præclarissimam, quæ est thesaurum vniuersæ naturæ, eiusque anatomia, astrologia terrestris, argumentum omnipotentia Dei, testimonium resurrectionis mortuorum, exemplum remissionis peccatorum, infallibile futuri iudicii experimentum, & speculum æternæ beatitudinis. Non est profecto vlla hac excellentior: vtpote quæ vna omnes scientias complectitur & continet, ipsa a nullo earum comprehensa. Tibi vero, o ineffabilis Maiestas, sit sempiterna gratiarum actio, laus, & benedictio quia me tuam gratiam non abscondisti, arisque secretissimæ mysteria mihi reuelasti, vnde sit nomen tuum sanctum benedictum in sempiterna secula, Amen.

Vir insipiens non cognosceat, & stultus non

intelliget hæc.

Saccharum psitraco, fœnum boui.

original text

KLINGA A SYLIA

D I C T A
ALANI PHILOSOPHI

D E

Lapide Philosophico,
e Germanico idiomate Latine reddita

per

I V S T V M A B A L B I A N
A L O S T A N V M.

D I C T A

Lectori benigno

IVSTVS A BALBIAN

FLANDER S. D.

IN Alani Dicta cum incidissem primum, cepi ea legere (ut par erat) attentius, idque scripsi; quod mole sua scriptum hoc parca contineret, non tamen pondere. Quid dicam? complacuit apprime. Quid ni? cum dilucide admodum de arte illa Chemica (quam profectus disserat. Erat autem libellus ipse quem nactus eram Germanico idiomate conscriptus. Auctor tamen ea lingua eum in lucem emisserit nec ne, incertus etiam sum. Quod cum ita se habeat, insituito meo non duxi alienum, ex quo illam sermonem conderere. Neque tamen id eo feci, ut ex tantillo labore gloriolam ullam aucuparer: sed quod philochymis meis gratificari vel tantilla mea operula desiderarem; idque iis potissimum, qui huius linguae essent ignari. Hunc igitur Iodoci Greueri opusculo adiungendum curavi, quod eiusdem sint argumenti; idque adeo ut Greuerus ab Alano pleraque sua mutatus videri possit. Addere visum est & ignoti cuiusdam commentariolum in Lullium, & Ioannis Pontani summi Philosophi epistolam, quantumvis & antehac excusam; nec non & monumenta aliquot diuersorum, carmine certe parum polito, prisco illo seculo a viris tamen peritissimis hac in arte exarata. Id porro cur ita fecerim, hi facile indicabunt, qui vel minimam huius scientia cognitionem habebant. Quid ceteri censeant, qui hanc neque norunt, neque ferunt, susque deque ferendum autumo. His, benigne lector, fructu, dum aliud proprio Marte paro. Lege, perlege, relege, & reitera: neque te laboris, uti spero, pauebit. Vale ac boni consule. Data Gauda Calendis April. 1598.

DICTA

D I C T A

ALANI PHILOSOPHI

D E

Lapidē Philosophico,

*e Germanico idiomate Latine reddita**per*

IVSTVM A BALBIAN

ALOSTANVM.

Ad Deum, mi fili, & cor & mentem conuertito quam ad artem magis : ipsa enim donum Dei summum est, cuique bene placitum fuerit eam largitur. Deum igitur ex toto corde totaque anima tua diligit, atque in eo solo & spem & fiduciam omnem locato : sic procul omni dubio hac arte nobilissima cum gaudio perfruere, linguæ interea silentium indicens labiis compressis. Porro autem non est quod tibi persuadeas, nos dum sublimationis mentionem facimus, vel etiam sublimamus, separare eam partem quæ superius est ab ea quæ est inferius. In nostra enim sublimatione partes fixæ non eleuantur, sed partes non fixæ. Nos itaque & corpus & spiritum debemus vna figere, vt facilius efficiantur fluxionis. Atqui si calor agat in humiditatem, niger in primis

D

color

color apparet: sin autem calor agat in siccitatem, apparet color albus, & in eo albo colore occultatus est color rubeus. Sic tamen statuunt Alchymia studiosi, & istius abditæ artis inquisitores, non posse metallorum formas immutari, nisi reducantur in suam primam materiam: quæ prima metallorum materia non alia est quam mercurius. Metallorum autem hæc in primam materiam, id est, in mercurium reductio, quamquam a plerisque artis indagatoribus impossibilis credatur, ob id tamen possibilis censenda est, quod metalla omnia e mercurio & sulphure in terris generentur. Cum igitur metalla ex mercurio & sulphure originem habeant, possibile dicendum est metalla per mercurium in mercurium reducere. Omnis enim res in eam vel maxime conuertibilis est ex qua originem sumpsit. Primum porro huius artis diuinæ opus est, lapidis sicci, puta Solis vel Lunæ in mercurium solutio, siue duorum alterutrius in suam primam materiam reductio, atque eo modo lapis siccus in eo soluitur & cum ipso colligatur, vt deinceps nunquam separationem admittant, quoniam vnumquodque simile gaudet suo simili: idque ita vt si fiat solutio corporis cum coagulatione spiritus mercurij, vna eademque opera fiat coagulatio spiritus mercurij per corporis solutionem: fitque tunc res vna de qua passim in libris suis Philosophi loquuntur dicentes: Est vna sola res, quæ vnica & sola res mercurius noster existit, in se continens proprietatem & naturam metallorum omnium, & ob id mercurius Lapis Philosophorum nuncupatur a plerisque:

plerisque: & quamquam re vera non sit, est tamē clavis metallorum vnica, carente nihilominus singendi proprietate per se, nisi ipse nec prius tingatur cum anima Solis aut Lunæ. Nullus igitur spiritus agit in alium spiritum, neque etiam vllum corpus in aliud corpus. Ars, porro hæc in solo spiritu & corporis anima consistit, puta sulphuris & mercurij sulphuris enim anima essentia quædam corporea existit. Quamobrem qui extrahere non norit animam, e corpore Solis vel Lunæ, atque eandem corpori in projectione restituere, is tota se sciat aberrare via. Id autem hoc fit qui sequitur modo: Corporis anima, Solis scilicet vel Lunæ, elicitur siue extrahitur medio spiritus mercurij, atque ea ratione mercurij spiritus exaltatur & melioratur, ac anima cum spiritu conformis cōiungitur, quam vnionem animæ & spiritus corpus scilicet Vegetis vel Ionis postmodum in se recipit, ac vitam inde accipit perfectionis, atque sic corpora imperfecta a sua imperfectione, ad perfectionem deducuntur ac reuiuiscunt, idque lapidis nostri virtute & beneficio. Fit ergo, vti dictum est, noster lapis ex vna sola re, vno tantum magisterio & regimine. nostra enim aqua Philosophica, Solis & Lunæ soluit corpora, siquidem aqua nostra viua existit, continetque ob suam exuberantem perfectionem in se omnia quibus indiget. Hæc igitur inuenta varia apud Philosophos nomina sortitur. Est enim pura illa & transparens aqua in qua & Solis & Lunæ corpus soluitur, neque id proprie in alia vlla re huius mundi, id autem ita sese habere Phi-

philosophos audi. Lapis, inquit, noster, scilicet
 corpus Solis vel Lunæ, dissolvitur se in spiritu mer-
 curij, qui una cum eo se coagulat, se ipsum nigre-
 facit, albificat, & rubificat, ac per se animam Solis
 vel Lunæ recipit, & se cum ipso desponsat, se-
 ipsum figit in Solis vel Lunæ anima. Lucianus
 Philosophus, Lapis, inquit, noster æreus est, &
 volatilis, extrinsecus frigidus & humidus, intrin-
 secus autem & occulto sub calido & sicco. Fri-
 gidum autem eius & humidum extrinsecum
 quod apparet, fumus quidam aqueus est, destru-
 ctio, alteratio, & nigredo quædam seipsam cor-
 rumperis, atque alia quæque secum: fugitque
 & aspernatur hæc ipsa humiditas ac frigiditas
 ignem: calidum autem & siccum in ipso occul-
 tum autem est, vel certe oleum illud purissimum
 corpus penetrans, neque ignem fugiens aut me-
 tuens. In Alchemia autem præter calidum & sic-
 cum tingit nihil. Fac igitur ut frigidum & aquea
 illa humiditas & extrinsece apparens conformis
 atque similis sit calido & sicco intrinsecus occul-
 to: id vide uti vnum quid deueniant, & homogel-
 nea, seu vnius naturæ efficiantur in essentia: id
 est, ut spiritus mercurij anima fiat, & anima cor-
 poris fiat spiritus, isthoc nempe modo tingendi
 ac penetrandi vim nancisceris & potentiam. Hu-
 miditatem igitur per certos ignis gradus turbari
 siue alterari necesse est, igne videlicet lento ac
 moderato. Lapis porro noster hoc fit modo, Su-
 mito mercurium. Citra ipsum enim ne natura
 quidem ipsa potis est laborare, uti Rhafis testatur,
 inquit, Per solum mercurium possumus perficere

cere

cere opus nostrum, ita ut omnem naturam superet. Mercurius enim de facili omnibus metallis allogiatur, estque vnicum medium per quod natura adfiscitur. Re vera autem mercurij natura hoc vnum quod suæ naturæ est, e mineris auri vel argenti ad se rapit, atque id quod conforme est mercurij spiritui cum tota proprietate, & sic fit terreus Philosophorum lapis, naturalis, incomprehensibilis, innumerisque etiam aliis nominibus à Philosophis nuncupatus. Iste autem lapis benedictus quo magis ac diutius decoquitur, tanto magis soluit corpus Solis vel Lunæ, & in solutione depigratur; & quo magis soluit, tanto magis siccatur & albescit; ac post albedinem quo magis decoquitur, tanto magis fit rubeus; idque procul villo dubio, Lapis itaque noster istiusmodi e re abiecta & vili exaltatur in rem & thesaurum pretiosissimum. Ait enim Geber, Hoc solum fit per nostrum mercurium, per nostrum ignem, per nostram aquam, per nostrum acrum; hoc est, per vnicum cum suo corpore mercurium. Sumito igitur auri vel argenti foliati, quali pictores uti consueverunt, partem vnam, quorum alterutrum quanto fuerit magis tenue, vel subtilius, tanto citius in mercurium conuertetur. Impone autem fornaci hermeticæ formatæ uti nosti, addens ei mercurij ut par est purgati partes duodecim; & amalgama facito, ponens bene sigillatum vas in cinere cribrato & sicco, ita ut materiam cineres cooperiant; ac postea ignem administrato lentum & moderatum, continue coquendo tantisper quo ad sapientum dicta compleantur, quæ ex signis

D 3

agnoscunt.

34 *DICTA ALANI PHILOSOPHI*
 agnoscuntur. Vbi iam mense vno integro in igne
 fterit sapientia, nigra oriuntur nebulae, paula-
 tim sese disperdentes ac evanescentes: hoc est, co-
 lorem color sensim consumit, quoad tandem
 vnus permaneat: estque hic Philosophorum mer-
 curius & nigredo perfecta. Porro si tres tantum
 mercurij partes assumpseris, cum vnica corporis
 parte, nimis parum mercurij habueris, quodque
 vix trium mensium putrefactioni sufficiat, atque
 ita citius quam par est, vel quam ipsa mercurij
 natura desiderat, mercurij aqua ab Solis vel Lu-
 nae anima absumetur. Praestat igitur statim ab
 initio duodecim mercurij partes cum vnica cor-
 poris sumpsisse, & in sigillato vase cineri impo-
 suisse: hinc coqui permittito trium mensium spa-
 cio. tunc siquidem quod occultum erat, videlicet
 anima, fit manifesta, & manifestum, scilicet
 mercurius; fit occultus. Istiusmodi porro extra-
 ctio animae per mercurij spiritum non vna vice
 semel & simul accidit, sed vicibus pluribus, quo-
 quo tempore & diebus; nec non singulis quibus-
 que horis & momentis paululum quid, quoad
 opus ad perfectionem deductum fuerit, vti supe-
 rius etiam scriptum est. Id ita attestante Seniore
 dicente: Anima a corpore vna non simul exit vi-
 ce, sed pluribus elicitur: neque in vase continen-
 te solutionem, sed in quo corpus soluitur, vnica
 in eo vice soluitur; sed quotidie in eo paululum
 quid, atque rursus alias tantillum, secundum ope-
 rantis & naturae regimen. Non igitur cogites, vna
 vice corporis solutionem fieri, sed successu tem-
 poris ac paulatim, prout superius Philosopho-
 rum

rum dicta dilucide attestantur. Huius ergo artis inquisitorem ac in ea sese exercentem, constantis & immutabilis esse animi ac voluntatis, apprime necessarium est. Idque præcipue caueat ne modo vnum opus aggrediatur, ac modo aliud, relicto priore, experiri tentet. Ars enim ista in multitudine specierum minime consistit; sed in corpore & anima. Est autem re vera medicina nostri lapidis res vnica, vas vnum, coniunctio vna, vnum regimen atque decoctio: totum enim magisterium cum re vnica, videlicet mercurio, inchoatur, & cum re eadem, scilicet mercurio, terminatur & perficitur; quantumuis in artis honorem Philosophi multas alias vias indicent, quales sunt continua decoctio, commixtio, sublimatio, contritio, desiccatio; aquatio, ignitio, dealbatio & rubificatio, & quocunque aliis nominibus dici possit vllō modo. non est tamen aliud quam vnicum regimen, quod contritio & decoctio recte dici possit. Mercurius denique vti terit vel conterit omnia, sic ignis ea in perfectionem decoquit, qua de causa & Rhasis ait: Coque, neque te tædeat, ne festines, aut inanibus animum torqueas cogitationibus, at cum diligentia patienter optatum finem expectato. Longanus præterea ita inquit: Hoc in opere curato vti vas optime sigillatum vel clausum assidue sit, caloremque continuum & vniuniformem habeat, nulla enim res sine calore & continuo motu ad perfectionem in hoc mundo deducitur. Si vero sedulus in operatione fueris, quæcunque decoctionis signa diligenter obseruabis, mentique tuæ infiges. Deni-

que vt vas pro media parte cineribus obrutum sit, atque altera medietas emineat curabis, idque vt quouidie inspicere possis. Porro autem plerumque 40. dierum spacio apparet nigredo quædam instar picis, quæ aliud nihil est quam corporis iam soluti indicium. quicquid enim spirituale effectum est, superiora seu altum petit, & omne terreum in fundo remanet; atque omne leue sursum, omne ponderosum deorsum tendit. Quando autem corpus ab aqua sua solutum fuerit, in nigredinem & essentiam incomprehensibilem reductum, tunc præsto est solutionis tinctura in nigredine. sic denique in vnum conueniunt quatuor elementa. Cum aëre enim aquam habes, & cum igne terram. Caue tamen credas (quod sæpius monui) tincturam vna solaque vice elici vel extrahi: sed assidue paululum & rursus, alias parum quid, vna nempe quotidie nigredo, tantisper dum successu temporis compleatur opus. Quicquid autem cum mercurio solutum fuerit id sese rursus eleuat, quantumuis maior portio continue inferius remaneat. Nigredo porro ista aliquot nominum millia sortitur. Nuncupatur enim ignis, anima, nubes, caput corui: & nigredo hæc animam corpori coniungit. Istiusmodi autem nubem nostra calcinatio producit, id ita attestante Auicenna: Initium, inquit, nostrum corpore & spiritu iam coniunctis dum coniungitur in opere, calcinatio dicitur. Ad huiusmodi calcinationem Philosophi nos remittentes exemplum sumere iubent a lignis, in quibus adhuc viridibus tria existunt humiditatum genera, primum

mum quod lignum a combustionē præseruat; al-
 terum admodum pingue & oleaginosum inflam-
 mationis & combustionis causam administrat;
 carentque duo ista odore, & ab igne consumun-
 tur; tertium autem vinctuosum ac quantitate exi-
 guum in cinere remanet, subtileque est & peren-
 ne. Simili igitur modo de lignis iam dicto lapi-
 dem nostrum mercurij & corporis calcinare iu-
 bemur. Hinc denique disces nigredinem expe-
 ctare primitus, dehinc albedinem: quæ si in igne
 nostro per suum tempus digeratur, ad maximam
 perfectionem peruentura est. Philosophorum ve-
 ro ignes, duos tantum in eorum libris reperi-
 as, siccum quidem vnum, atque alterum humidum;
 siccum quidem communem illum elementalem
 nihil non absumentem dixere; humidum autem
 ventrem equinum nuncuparunt, in cuius humo-
 re occultus calor reseruatur. Sin vero in eo humi-
 dum diminuitur vel consumitur, diminuitur
 etiam & calor. Phiates Philosophus de hoc igne
 agens ita dicit: Igni ventris equini proprium est,
 aurum non destruere, corrumpere vel minuere,
 sed ob humiditatem suam augere potius, cum
 alioquin id omnis alterius generis ignis alteret &
 corrumpat, ob eam quam in se habet siccitatem.
 Ob id ita loquitur Philosophus Alchidonus: No-
 stra, ait, medicina re vera in igne humido fimi
 equini occultanda est, qui fimus sapientum ignis
 censetur. Turba recenset, argentum viuum no-
 strum esse ignem, quod corpora comburendi, cor-
 rumpendi, ac occidendi, maiorem alio quouis
 igne, vel elementalī etiam ipso, vim obtineat; Ca-

lid id quoque asseuerante : Est, ait, ignis quidam
 nihil non comburens; vt teri etiam possit. Idem
 ait & Senior, inquires : Est aqua nostra ignis,
 aurum magis comburens igne elementalī, & aqua
 nostra omni igne potentior est; siquidem au-
 rum in spiritum conuertit, quod elementalīs præ-
 stare nequit, quantumuis & is operi conueniat,
 tunc enim aqua nostra corpus penetrat & in ter-
 ram conuertit post in puluerem vel cinerem. Nisi
 igitur in principio nigredo appareat, nulla etiam
 albedo subsequetur: cumque nigredo apparuerit,
 scito ultra 40 vel 50 dies non durare, estque hoc
 putrefactum corpus. Putrefactio ergo corporis,
 initium operis est, & fit exiguo admodum calore,
 ne quid summitatem petat, nam si quid ascende-
 re contingat, tunc fit separatio mercurij a corpo-
 re: quod nō prius fieri expedit, quam vir & vxor,
 mercurius scilicet & anima, vnum quid deue-
 niant, atque in vnam perfectam essentiam ni-
 gram coniuncta vel commixta sint; quæ perfecta
 duorum, scilicet spiritus & animæ, coniunctio,
 desuper perfecte apparebit, solutionis videlicet
 verum ac certum indicium. O fili ex animo cha-
 re, ob id putrefactioni seu solutioni diligenter in-
 tentus esto, quam exiguo calore contingere ne-
 cesse est, in ventre scilicet equino exigui caloris,
 hoc est, in mercurio, exili calore opitulante.
 • Quod autem argentum viuum fimus equinus
 sit, patet per Seniores ita dicentem : Corpori so-
 luto quod septimo die solutum est omni quatti-
 duo fimus, id est, mercurius renouandus est,
 hoc est, addendus est. Hæc autem innouatio seu
 additio

additio propria imbibitio dicitur, maceratio, solutio & penetratio in solidas & duras auri vel argenti partes, eorum poros penetrans, idque ut ea ratione ex eis animam elicere possimus, per nostrum mercurij spiritum. Hoc certo statuito, statim post solutionem, id quod purum est in suo simili incrementum accipere, uti manifeste apparet in nucleis, qui si aliquot diebus calori terræ committantur intumescunt, putrescunt, & quod in eis purum & bonum existit tandem ex ipsis emergit ac prouenit, crescit & in numerum millesimum multiplicatur & augmentum accipit; id vero quod impurum est perit ac euanescit. Ideo igitur & nos materiam nostram digerimus, ut intumescat, & quod purum est ex ipsa, accrescat, & augmentum accipiat, superfluum vero euanescat. In nostro itaque magisterio nihil præter solutionem corporis in aquam Philosophicam necessarium est. Nisi enim nucleus corporis Solis vel Lunæ eleuetur, seu reducat in primam suam essentiam vel materiā, frustra in vanumque omnem laborem sumseris. Corpus siquidem per se solum efficit nihil, nisi solutum debite fuerit, uti iam sæpius dictum est. solui vero aliter nequit quam cum suo mercurio. Omnis etenim res per quam crescit causam, per eandem etiam destruitur: neque quicquam naturæ magis consentaneum est, quam ut quæque res vinculis quibus vineta est soluat ac liberetur eius rei medio a qua sumpsit originem, scilicet mercurio. Porro autem viæ & modi soluendi corporis alicuius varij sunt & multiplices: quidam in loco fit frigidus & sub-

& subterraneo, humido, vel etiam arenoso, prout aquæ mercuriales, alter superiore præstantior fit in calore sicco, quod in aquis mercurialibus non contingit. Hæc autem nostra aqua fit in cinere sicco vase clauso & sigillato, estque via cum primas tenens tum cæteris longe melior, alter autem, de quo supra memorauimus, incertus & destructiuus est. Ob id ergo Philosophi solutionem suam dicunt esse vnicam, quæ corpus siccum in aquam conuertat, quasi dicant: *Fac mercurium per mercurium, siue per aquam mercurialem*. Ita enim corpus siccum propriam recipit mercurij humiditatem, atq. sic res vna & fiunt & nominantur, quoniam nihil eis addimus extraneum quicquam. In eo namque neque superest quidquam, neque deest aliquid, quod destructioni ansam dare queat. Si vero materiã tuam in penu aliquo in aquam nubis loco humido conuertere tentaris, destructionem isthinc accipiet, quoniam loco humido materia inficitur ac intoxicatur. Multos utique multa dicentes reperias artis huius prorsus ignaros, principiorumque metallicarum specierum plane inscios, artem hanc diuinam hisce Aristotelis e 5to Metheor. verbis calumniantes & spernentes, quod is præfato loco ita dicat: Sciant inquisitores artis, species metallorum immutari non posse, velut ex ære, stanno, plumbo, ferro, argentum vel aurum vt fieri queat. Idque vti dicunt ita se habet: nulla siquidem interueniet immutatio, nisi prius in primam suam materiam & essentiam aquæ mercurialis reducantur ac resoluantur, atque sic in aliam essentiam quam prius erant

erant reductæ sint. Audi quid sequatur: Magisterium nostrum formam corporum maxime destruit: vidimus enim corpora in argentum vivum conuersa, quod multi hominum impossibile credunt, estque in causa sola sapina ipsorum ignorantia, quod nesciant omnia metalla generari & originem accipere ex mercurio & sulphure. Porro autem si ex mercurio metalla cuncta originem ducunt suam, quid quæso obstat quin cum mercurio in mercurium rursus reduci queant? Eius possibilitatis exemplum accipe: Vt glacies calore solutæ in aquam reuertitur, ita etiam corpora quæque crescunt & incrementum accipiunt omnia viuentia, quod & in arboribus, plantis, nec non in animalibus conspicuum est, vnicum enim granum aut nucleum aliquot mille millia producere ceruimus, & vnâ arborem innumeros fuculos. Si ergo & metalla e terra nascuntur ac in ea crescunt, verissimile utique est & credibile, & augmentum & incrementum, ut cæteris, ipsis quoque dari posse. Satis superque iam de rerum conuersione a nobis dictum existimamus, cunctisque satis iam probatam & cognitam ex prædictis conuersionis possibilitatē: quod ipsum Philosophos induxit ut ita dicerent: Quicumque autem vel argentum ita destruere norit, ut postmodum in aurum vel argentum reduci non possint, is ad magisterium peruenit. facilius enim est corpora destruere, vel eorum formas conuvertere, quam re vera est quod accidere videmus, cuprum scilicet recipere tincturam auri & fieri orichalcum, ex plumbo fieri cerussam & minium, & e

minio

minio vitrum, remanente semper plumbi essentia. Atque ita singula in propria & inconuertibili sua manent essentia. Hinc prudens quisque facile collegerit, nullam recte corporis solutionem fieri posse, quam in proprio suo sanguine; neque quidquam vtilitatis posse obtingere vel commodi, nisi prius corpus solutum fuerit: cuius solutionis modus & via breuibus dilucide sequitur. Accipe in Dei omnipotentis nomine, mercurium septies optime sublimatum, ac eundem rursus viuifica per calcis viua, partem vnam, atque eiusdem ponderis partem dimidiam tartari crudi, & sic optime purgatus erit; vel purgato sane quam noris optime, utque commodum censebis. Huius ita purgati mercurij sumito partes tres, & auri vel argenti in tenuissimas lamellas vel folia redacti, qualibus pictores vti consuerunt, partem vnam, impone lanci vel scutellæ solutionis, atque in ea optime terantur & commisceantur ut amalgama inde fiat. Hoc facto, ac peracto alias nouem mercurij partes ut pat. est purgati ei addito, & impone vasi tibi cognito, atque id cineri cribrato & sigco imposito, ita ut cineres materiam paululum quid excedant, administrando ei calorem mediocrem & continuum. Atque ita senex in balneo sedet, quem in vase optime sigillato & clauso contine, quoad mercurius visibilis inuisibilis fiat & occultetur, corpus autem inuisibile & occultum compareat & fiat visibile. Atque hoc id ipsum est quod Philosophi solutionem, & sublimationem & infinitis variisque aliis nominibus nuncuparunt; cum re vera vna tantum res, vnum opus

opus, vnum regimen, vas vnum, & vnicus furnus existat. Porro autem quando in mediocri calore 40. dierum steterit spacio, desuper comparere incipit nigredo quædam instar picis, quæ caput corui Philosophorum est & sapientum mercurius. His finem facientes, soli Deo & honorem & gloriam adscriptam volumus.

CONCLUSIO SUMMARIA *ad intelligentiam Testamenti seu Codicilli Raymundi Lullij, & aliorum librorum eius; nec non argenti viui, in quo pendet intentio tota intentiua, quæ aliter Repertorium Raymundi appellatur.*

AQUA vero nostra Philosophica secreta tribus naturis componitur, & est aquæ mineræ consimilis, in qua lapis noster dissoluitur, & in ea ipsa terminatur, dealbatur & rubificatur. Non enim operi, coniungitur nisi essentialiter, humefaciens partes lapidis resoluti, cuius phlegma præseruat totum opus a combustionem, mediante industria artificis. Verumtamen noueritis, totam eius substantiam, scilicet phlegmaticam, decoctione a toto composito separari. Est autem phlegma nostrum substantia media, & aqua mercurij prima, in qua principium

cipium lapidis est; scilicet eius dissolutio, nec intrat cum ea, quamvis se vicissim complectantur naturæ nexu, ab altero, nisi tanquam phlegma exhumectans partes rerum, & non generans vel augens, unde radicales humores sunt essentielles partes lapidis sibi ipsis rebus imbibitæ, ex quibus constant partes rerum duntaxat; per istud utrique augetur & nutritur. Est autem istud vere geminata natura, quæ quanto magis in suo vase per ignem exigentem cum phlegmate decoquitur, tanto magis insita cum singulis partibus decoquitur, & sic aptior redditur ut ex ipsa fructus multiplex generetur: hoc enim dicitur natura media, & lapis mercurius, & arsenicum, & spiritus subtilis duabus participans extremitatibus, sulphur album & rubeum, stringens mercurium, & conuertens ipsum in argentum melius quam de minera. Phlegma autem in quo decoquitur sulphur nostrum quod dicitur aurum, istud est in quo intercipitur spiritualiter aer humidus in mercurij substantia, donec & ipsius pars media in aquam condensetur, actione caloris corporis mediante. Nam corpus metallicum velut virtus agens, operatur tanquam masculus, & istud ideo quia de proprietate sui est, quoniam calor ipsius in humido concluditur aëreo, qui cum intrat poros mercurij frigidi, patitur & alteratur paulatim & paulatim: atque ita quoque illud quod digeritur per calidum naturale, id resoluitur in aquam per minima, quoniam de proprietate cuiuslibet elementi est habere contrarietatem in se, & agere in suum contrarium: partes autem quæ in aquam non

non resoluuntur, sunt in forma argenti viui amalgamati cum corpore, quæ resolui nequeant, nisi magis subtilientur per sublimationem. Et ideo lutum si vblueris frigiditate resolvere, magis ipsum coagulas. Calor autem corporis digerit quidam & resoluunt mercurium, quantum densatur, in aquâ cum suis partibus mercurij alibi dissolutis. Et sic phlegma nostrum ex tribus constat substantiis essentialibus, quæ quidem essentia elementorum sic diriguntur ad inuicem, quod plurimum vnius cuiusque cum plurimo alterius, ac minimum vnius cum minimo alterius, alterans est ad inuicem qualitatibus ipsorum. Vnde Alexander: Quod mixtionem elementorum faciunt, eo quod elementa quosdam effectus melius operantur in mixto quam in simplici, & id ideo quoniam in tali mixtione remanent propriæ essentia elementorum, quæ sunt propriæ virtutes operatiue, vt patet per aquam nostram philosophicam quæ dicitur metallina, eo quod ex solo genere metallico generetur. In hac enim aqua sulphuris est dispositio media, quæ est inter molliem & duritiem, mediante qua fit transitus a molliæ argenti viui ad duritiem metalli perfectissimam. Vnde, inquam, fit per dissolutionem determinatam, quæ participat duobus contrariis: nec est ista dispositio essentialis argenti viui & sulphuris in sua substantia seu natura, sed solum pars illorum, ex quorum alteratione, essentialium partium ad terream substantiam mediam vnanimiter peruenitur. Ideo fixationem quandam suscipit, tanquam spiritus fixationi proximus in re-

E

quiem

quiem fixationis; quoniam cum fixatur separatur phlegma eius per desiccationem a toto composito generato. Ad suscipiendum ergo phlegma condensa aërem per calidum & siccum, & sic cum rarifica, & calidum & humidum habebis. aëreum vaporeum spiritualiter suscipitur in auri materia, & aliorum mixtorum, & ideo in ipsius citius resoluuntur. Aqua vero nostra post eius separationem per alembicum est in colore clara sicut aqua communis, & in principio suae operationis per filtrum, est in colore pallida, sicut altitudo palearum tritici: cuius causa est digestio, conuertens corpus ad citrinitatem: & antequam separetur per filtrum, est nigra: cuius causa est corruptio terrestris tenebrosi corporis, lucidiores partes spiritus obtegentis in forma corrupta, quamvis ita non sit. Et post eius decoctionem completam, quod fit per rarefactionem, est candida in occulto: qui quidem candor non est aliud quam spiritus a corpore resolutus deportatus a phlegmate. Phlegma vero variatur in colore. quotiescunque autem spiritus variatur, & toties phlegma: quoniam phlegma non variatur nisi in forma: nam spiritus in qualibet decoctione variatur in colore; & certe materia etiam in pondere augmentatur in virtute & potentia. Cum enim nigrum imbibitur cum aqua post separationem per filtrum, albescit materia nigra super porphyde: sed statim cum materia copteritur albedo occultatur in materia, & sic facit donec virtus aquae vineat virtutem terrae. Attamen antequam ad terminum eius verum in colore terrae

3

peruene-

peruenerit, multi & quasi infiniti colores apparebunt, de quibus certissime nesciret aliquis dare intelligentiam. Facit enim terra in decoctione sua cum aqua sua, multas glandulositates siue gibbositates ad modum ampullarum, in quibus apparent omnes colores mundi, ita resplendentes, quod raro quis crederet, nisi qui videt vel expertus est. Substantia vero huius aquæ est spiritus corporum lucidus atque illuminans, qui in radice naturæ metallo erat vnitus & coagulatus cum igne, scilicet virtute minerali; & cum coagulatus est inuenitur participans duabus naturis & extremitatibus. est enim partim fixus & partim volatilis, & ideo dicitur medium in quo est virtus fixatiua: & dum figitur sequitur naturam propriam metalli. Hoc enim vocatur sulphur & liquor durus; ad modum spiritus in puluerem sublimatus. nunquam enim potest creari liquabilitas in materia aliqua, nisi mediante isto spiritu liquoroso. iste enim spiritus generatur ex substantia duorum humorum contrariorum, quoad caliditatem & frigiditatem, & vnus generis quoad suam radicem, quorum vnum est Sol, & aliud argentum viuum in vno gradu. In alio vero gradu est Luna & argentum viuum. Veruntamen hoc argentum viuum differt in certo gradu quando cum Sole coniungitur: cum non sit argentum viuum in natura sua, quod alias habeat virtutes fortiores, quæ sunt caliditatis. Argentum viuum tanquam materia patiens, iungitur Soli tanquam agenti: non autem Sol iungitur cum argento viuo vt masculus cum femella; sed e con-

uerso; quoniam realiter natura argenti viui media dominatur in auri materia & corrumpit ipsum, ac si ageret in eo sicut masculus. non autem solummodo corrumpit ipsum, sed alterans ingreditur humiditatem fixam & calidam Solis, cum suo spiritu; & hoc mediante illo spiritu, in quo deportatur veriusque germen, vnde Sol non iungitur cum argento viuo, nec argentum viuum cum Sole, nisi per substantiam mediam; nec vnum diligit aliud nisi per talem dispositionem naturæ affinem, quorum substantia vna, scilicet argenti viui, supereminet substantiam Solis in quadrupla sui parte, & Lunæ in dupla sui parte, eo quod frigidior Sole, quoniam virtutis activæ maiores in Sole quam in Luna in principio confectionis lapidis. Veruntamen quantitas materiæ Solis non excedit precium in veritate vnus aurei, plus autem excedit in pondere materia Lunaris, eo quod terrestrioris naturæ & fragilioris virtutis est, & ideo cum auri naturæ confortatur, & sine ipsa debilitatur. Nam Luna quamuis frigida sit apud omnes, calida tamen est in certo gradu, sed non habet tantam virtutem, quod possit agere in materiam passivam argenti viui, nisi ei succuratur per materiam magis activam. Et ideo terra sulphuris præparatur cum arsenico sicut argentum viuum cum sulphure nostro. Sulphuris autem præparatio est, quod si coquatur cum oleo suo, cum modico fermenti, infra octo dies reuertetur in puluerem rubicundissimum tingentem argenti in aurum. vi

Vbi seruetur materia quæ sita.

SEPARATIO autem liquorum, & cuncta
beant poni in opere, & quid de ipsis debet
fieri, iam enarratum est, & in libris etiam Philo-
sophorum satis superque. Dico quod materia
quæ sita reservatur in humido phlegmatico con-
servatio, & putrefactio cum tractu pisset in
furno secreto Philosophorum, vel in alio sup-

Qualiter fiat destillatio.

DESTILLATIO fit per vias vini, absque
separatione materialium, immo cum con-
iunctione in furno nostro secretio, & est postea
sublimatio. Et iam de medicamentis quæ sita
enarratum est.

Quo modo corpora nutriuntur.

CORPORA autem non nutriuntur, sed
lummodo germen eorum in seipsis cum
decoctione ignis, variè recto, & in hoc est
aspicienda practica. Nam & corpora non sunt
nisi eorum ipsorum germinis pabula. Quia
hoc certum est, quod corpora mutantur, alteran-
tur, & reducuntur ad naturam germinis sperma-
ticalis. Ipsum germen augmentatur congelando,
& nutritur se ipsum dilatando. sicut puer in lacte
matris, ita quoque corpora tanquam fercula eius
resoluuntur, & in ipsum conuertuntur. Sicut

quoque dissolutio corporum tunc fit cum spiritus congelatur & mutatur, & congelatio spiritus fit cum corpora dissoluuntur. Coagulatio vnius naturæ non fit absque dissolutione alterius; nec e conuerso. Et forma aduenientis non potest fieri absque corruptione formæ præexistentis. Forma quidem corporum propter formam spirituum aduenientem, & tota substantia corporum cedit in alimentum & formam substantialem: sicque omnis solutio nutritio est; sicut omnis congelatio viuificatio est, & causa vitæ propinquissima.

De forma vasis.

FORMA quidem vasis artificialis in quo dictum opus perficitur, talis est, æqualis scilicet formæ vasis naturalis cum suis longis venis in quibus fit puri ab impuro separatio: nec est alterius formæ, & est vnicum vas cum duobus cornibus. nam ad hoc debemus præcipue naturam imitari,

Quomodo fiat fermentum.

FERMENTVM autem fit post originem infantis, quo sibi administretur optimum ferculum, vt corpus existens cum tota sui substantia debile, magis ac magis sustentetur, & reducatur in naturam fortiorem. Nam fermentum nihil aliud est quam cibus cibalis, conuertibilis in essentiam infantis, vt totum efficiatur opus vnius naturæ.

DE LAPIDE PHILOSOPHICO. 71
naturæ. Veruntamen in tali cibo præcedit ipsius
præparatio, nam hæc fermentatio cibalis debet
esse de sua propria natura, & sibi assimilari: quo-
niam nisi assimilaretur ei, nunquam in eorum
naturam incorporaretur, vel conuerteretur in na-
turam sulphuris.

Quare fermentum præparetur.

PRÆPARATUR quidem & subriliatur, ut pure
sit nutritivus & facilis conuersionis. tunc
talis est natura nostri lapidis, ut sit conseruatiuus
& confortatiuus. Quanto ergo magis præpara-
mus fermentum, tanto magis habile erit ad con-
uertendum & digerendum.

Quot modis fiat præparatio.

FIT autem præparatio multis modis. Vno
modo per dissolutionem in aquam lapidis,
& per reductionem: alio modo per calcinatio-
nem & lauationem cum argento viuo, & eleua-
tionem eius substantiæ mediæ. Deinde per disso-
lutionem lapidis, & aquarum coniunctionem, &
per istum modum, est faciliter conuersiuus. Alio
modo per incerationem calcis, & per dissolutio-
nem eiusdem. Alio modo per vacuitatem suæ na-
turæ terrestris, duræ, & compactæ. Lapis enim
noster est coniunctio Solis & Lunæ, donec Sol
traxerit substantiam Lunæ ad suam naturam &
coloré. Hoc vero fit cū igne lapidis. Deinde con-
tinuetur donec perficiatur cum rebus sui generis.

*Quomodo medicina ingressum
habeat.*

MEDICINÆ autem tam albæ quam rubræ eundem possunt ingressum habere in id quod eis coniungitur per minima. Si autem volueris projectionem facere super corpus, pone de eius spiritu in elixire, & per tale artificium habebis ingressum in illa materia. In hac latet practica apud complures. Nota quod quando fit coniunctio Solis & Lunæ, fit sicut corpus simplex, quod recipit formam cuiusque quod ei adiungitur. Cum igitur lapis fit ad album ut dixi fit.

IOHAN-

IOHANNIS PONTANI, *summi Philo-*
sophi, epistola, in qua de lapide quem
Philosophorum vocant agitur.

Ego Iohannes Pontanus multas perlustra-
 ui regiones, ut certum quid de Lapide
 Philosophorum agnoscerem, & quasi to-
 tum mundum ambiens, deceptores falsos inueni,
 & non Philosophos. semper tamen studens, &
 multipliciter dubitans, veritatem inueni. Sed cum
 materiam agnoscerem, ducenties erravi, ante-
 quam veram materiam, operationem, & practi-
 cam inuenissem. Primo materiae operationes, pu-
 trefactiones nouem mensibus cepi, & nihil inue-
 ni: etiam in balneo Mariae per tempus aliquod
 posui, & similiter erravi. Enimuero in calcinatio-
 nis igne tribus mensibus posui, & male operatus
 sum: omnia destillationum & sublimationum
 genera prout dicunt seu dicere videntur Philoso-
 phi, sicut Geber, Archelaus, & alij feci omnes,
 tractavi, & nihil inueni. Denique subiectum tot-
 tius artis Alchimiae omnibus modis qui excogi-
 tandi sunt, & qui sunt per firmum, balneum, ci-
 neres, & ab ignes multiplicis generis, qui tamen
 in Philosophorum libris reperiuntur, perficere
 tentavi, sed nihil boni repperi. Quapropter ani-
 mis tribus continuis in Philosophorum libris stu-
 diui; in solo praesertim Hermene, cuius verba bre-
 uiora totum comprehendunt Lapidem; licet ob-
 scure loquatur de superiore & inferiore, de caelo
 & terra. Nostrum igitur instrumentum quod ma-

E s   teriam

terianꝝ deducit in esse in primo, secundo, & tertio opere, non est ignis balnei, neque fimi, neque cinerum, nec aliorum ignium quos Philosophi in libris suis posuerunt. Quis igitur ignis ille est, qui totum perficit opus a principio vsque in finem? certe Philosophi eum celauerunt. Sed ego pietate motus eũ vobis declarare, vna cum complemento totius operis volo. Lapis ergo Philosophorum vnus est, sed multipliciter nominatur, & antequam agnoscas erit tibi difficile. Est enim aqueus, aëreus, igneus, terreus, phlegmaticus, colericus; & melancholicus; est sulphureus, & est similiter argentum viuum, & habet multas superfluitates, quæ per Deum viuum conuertuntur in veram essentiam; mediante igne nostro: & qui aliquid a subiecto separat, putans id necessarium esse, is profecto in Philosophia nihil nouit, quia superfluum, immundum, turpe, fæculentum, & tota denique substantia subiecti, perficitur in corpus spirituale fixum, mediante igne nostro. Et hoc sapientes nunquam reuelarunt: propterea pauci ad artem perueniunt, putantes aliquid tale superfluum & immundum. Nunc oportet elicere proprietates nostri ignis, & an conueniat nostræ materiæ secundum eum quem dixi modum, scilicet vt transinnetur, cum ignis ille non comburat materiam, nihil de materia separet, non segreget partes puras ab imputis (vt dicant omnes Philosophi) sed totum subiectum in puritatem conuertit: non sublimat sicut Geber suas sublimationes facit, similiter & Arnoldus, & alij de sublimationibus & destillationibus loquentes

quentes in breui tempore perfici. Mineralis est, æqualis est, continuus est, non vaporat nisi nimium excitetur, de sulphure participat, aliunde fumitur quam a materia, omnia diruit, soluit & congelat, similiter & congelat & calcinat, & est artificialis ad inueniendum, est compendium sine sumptu aliquo, saltem paruo: & ille ignis est cum mediocri ignitione, quia cum remisso igne totum opus perficitur, simulque omnes debitas sublimationes facit. Qui Gebrum legeret & omnes alios Philosophos, si centum millibus annorum viverent non comprehenderent, quia per solam & profundam cogitationem ignis ille reperitur, tunc vero potest in libris comprehendi, & non prius. Error igitur istius artis est non reperire ignem qui totam materiam conuertit in verum lapidem Philosophorum. Studeas igitur ibi. quia si ego hunc primo inuenissem, ego non errassem ducentes in practica super materiam: propterea non miror si tot & tanti ad opus non peruenerunt. Errant, errauerunt, errabunt, eo quod proprium agens non posuerunt Philosophi, excepto vno qui Artephius nominatur, sed pro se loquitur: & nisi Artephium legissem & loqui sensissem, nunquam ad complementum operis peruenissem. Practica vero hæc est. Sumatur & diligenter quam fieri potest teratur contritione physica, & ad ignem dimittatur, ignisque proportio sciatur, scilicet vt tantummodo excitet materiam. & in breui tempore ignis ille absque alia manuum appositione de certo totum opus complebit, quia putrefaciet, corrumpet, generabit, & perficiet,

perficiet, & tres faciet apparere colores principales, nigrum, album, & rubrum. Et mediante igne nostro multiplicabitur medicina, si cum cruda coniungatur materia, non solum in quantitate, sed etiam in virtute. Totis igitur viribus tuum ignem inquirere scias, & peruenies; quia totum facit opus, & est clavis omnium Philosophorum, quam nunquam reuelauerunt. Sed si bene & profunde super prædicta de proprietatibus ignis cogitaueris, scies, & non aliter. Pietate ego motus hæc scripsi, sed ut satisfaciam, ignis non transmutatur cum materia, quia non est de materia, ut supra dixi. Hæc igitur dicere volui, prudentesque admonere, ne pecunias suas inutiliter consumant, sed sciant quid inquirere debeant: eo modo ad artis veritatem peruenient, & non aliter. Vale.

Ignor-

Ignoti.

EST quedam ars nobilis, dicta Alchimia,
 Quam non querat mobilis, vel stans in fantasia,
 Petat enim clericum valde industriosum,
 Raro vero laicum nisi summe ingeniosum,
 Sinite corruptibilia, sales, & atramenta,
 Et quam plura alia, quæ corrumpuntur per camenta.
 Est firma tinctura in mercurio latens
 In igne permanens, ut Sol, vel Luna nitens:
 Non tamen vulgari, sed crescente ut herba.
 Oportet speculari sapientem hac verba:
 Anima extrahitur spiritu mediante,
 Et mundificabitur igne cooperante.
 Hac estque Lunaria arbores & folia
 Nomina habens varia, vitrea scandens dolia.
 Quæ cum sublimatur clara atque munda,
 Ex ea destillatur permanens sic vnda,
 Cum qua etsi tingitur particula nostri aeris,
 Estque vilis precij in quo latet totum.
 Plures sunt huius insij: Philosophus est notum.
 Lapis trinus est & unus, spiritus, corpus, & anima.
 Desiccum est quoque munus bene sapere hac nomina.
 Hac est vera comparatio ipsius Trinitatis,
 Et nulla est deviatio respectu unitatis.

Alterius.

ALCHEMIA exlat ars creabunda
 Quæ in eis patet practica.
 Neque pulvis, calx, nec vnda

Corpora

Corpora tingunt metallica.
 Alumina, sales, sulphura, terra,
 Corpora nequeunt transferre.
 Via artis neque physica;
 Sed nec radices herba, nec vermes,
 Basiliscus, neque stellio:
 Sed hac res tingens, ut ait Hermes
 Solum latet in mercurio.
 Si non tingunt herba, nec liquores,
 Quid vis tingat quam Mercurius?
 Non vulgi, sed auri portans flores,
 Et existens auro purior.
 Hoc est ixit verum & perfectum,
 Et tingens aurum in melius.

Alterius antiquissimi.

SI felicitari desideras, ut benedictionem Philosopho-
 rum obtineas,
 Vivit Deus in aeternum, vivat hac veritas tecum.
 Ouum in mundo observabis quod proprie dicitur Phi-
 losophorum.
 In testudine manet, album & rubeum continet.
 Vnum masculus dicitur, aliud femina nuncupatur.
 Animale, vegetale, minerale nullum reperitur tale.
 Activam habet vim & passivam, substantiam mor-
 tuam & vivam;
 Secum habet spiritum & animam, quam vocat ignarus
 rem vilissimam.
 Quatuor continet elementa in suo gremio contenta.
 Ubique est, ubique reperitur, ab omnibus communiter
 habetur:

*Paruo emitur precio; libra habetur vna solida.
 Ascendit per se & nigrescit; descendit & albescit;
 Crescit & decrescit; res est quam terra producit.
 De calo descendit, pallefcit & rubescit,
 Nascur, & moritur, resurgit, & post aternum viuit.
 Per plures vias tendit ad finem: sed decccto eius fit per
 ignem.*

*Est lenta, modesta, fortis, & augmentatur,
 Vsq; quo securius quiescendorubificatur.
 Hic est iuxta votum dictus LAPIS PHILOSO-
 PHORVM.*

Alterius.

AD bonam pastam: vtere aqua atque farina;
 Nec non fermento, modo simili in lapido nostro.
*Hac tria reperies physicorum dicta referre.
 Est in mercurio secretum; in reliquo nullo.
 Mortificat sese Saybat, & viuificat se.
 Nam metallorum cunctorum cum sit origo,
 Ex eo cum constant, sic resoluentur in illum.
 Finis, principium, hic extat, & est mediator.
 Extrahit, inducit, animam suu corpore figit.
 Putrescit, lenit, tribuit bonum tibi pondus;
 Efficitur tale cui permiscebitur ipse.
 Qualia mercurio feminabis, talia metes:
 Quibus dum immoritur, ex se fructum dare fertur.
 Solu & Luna sunt sulphur mercuriusque
 Opera natura, longa per tempora cocta,
 Horum non solum sed cunctorum aliorum,
 Eadem principia cum nos habeamus vt ipsa,
 Cur non tunc opera faciemus sic vltuti ipsa?*

Amula

*Amula natura ars semper dicitur esse,
 Nam sequitur aliis praeiis artem fugitivi
 In quantum potest, licet ipsa plus ea possit.
 Natura iungit sua facta, in se quoque creat.
 Ast cum fermento natura, quod caret illo,
 Ars cureat facta, sine quo non perficit ipsa.
 Nam sine fermento nihil pinsare memento.
 Hac cum fervore consuevit & ars breuiare.
 Omnis in interitum ab imis trahitur ager.
 Qui feraturas feratas vult referare,
 Cauda caput iungat: sic tu poteris reperire
 Quid sit fermentum, tibi do tale documentum.
 Est panis similis pani, sic vitaque vita.
 Extat fermentum per consimile specierum.
 Nam generat simile semper unus sibi quisque.
 Ex semine proprio fit quidvis, ut ab upupa quoque,
 Sic similis similem generat, leporem quoque lepus.
 Qualia quis seminat, is semper talia metet.
 Quod lapis est scimus, quis sit si scire velimus,
 Extra nos imus, nisi donet summus & imus.
 Hic lapis a spiritu, simul & a corpore nasci,
 Nec non ab anima nominatur, sic bene iuncta
 Ac fermentata dicuntur hac tria mixta.
 Arsenicum fore dic animam, sed spiritus extat
 Argentum viuum, calceaeque dicitur esse.
 Spiritus ac anima fermentant corpora munda;
 Tingens & mergens calx figit, & est elixir.
 Quod Saybat figit, quod corpora plurima tingit,
 Extat arsenicum nostrum, de corpore tractum,
 Extat hoc medium quod nunquam in corpore fuit,
 Perficit hoc dicta nullum eganiam ab imis.
 Hac ut aris aqua fructus producitur a qua.*

Albat,

Albat, purificat, separat, iungit elementa,

Pax & mercurio tunc latron se decorabit.

Quod solem causat, nec non Sole mediante

Firmare debes spiritum in corpore omni

Corpus dissolui bene dum id sollicitui.

Es est vita rei cuiusque, mundi que caput,

Ut separat Iouem stare quo nunquam stabilitur,

Cum soluens sit Azot imbibitur & adaquatur

Nonies vel incirca, ita totum videbitur Azot,

Et volatile fit, cum spiritu quo adiuuetur.

Recte figatur ut non separetur ab illo,

Vertitur in animam corpus totum & vice versa,

Et fit elixir mutans Saybat omne.

In liquido Saybat opus omne figere debet,

Intus & exterius, utrisque vel modis utror:

Imbibes tibi ipsum, quia merito Sol soluendo

Si non sufficiant memorata renouabo.

Exterior ignis non excipit interiorem

Alio calore superueniente qualicumque:

Sed si firmatur, scoria totum similatur.

Hoc cum fermento fermentum fortificatur.

Argentum volitans est ignis corpora adurens,

Mortificans, fixans, stringens, regimine solo,

Quo plus miscetur tanto plus attenuatur

Azot, associatio lapidum conuersio frequens

Perficit, & vnit, ars solum vasque requirit.

Est ignis graduum non huius ratio tota

Nunc caput est ignis humidus interiorque diuersus,

Est tepidus ignis, bulliens quasi, & bulliens est,

Quartus est feruens, sed quintus igneus extat.

Ignem praterea tribuere si scies igni,

Mercurium cum mercurio, tibi sufficiunt hac.

F

Sed

*Sed cautus si sis in primis cum sociabilis
 Partem cum parte, tunc signa hac bene tene.
 Primo pinguescit, nigrescit, plus & aquescit,
 Quarto congelat, iam tunc es certificatus
 Processus debite, sic coruus vult variare
 Est ideo internus ignis, humidaque diuersus.
 Mercurius penetrat, corpus fiat, anima tingit.
 Fermentum in alchimia semen agens estque paternum.
 Sed patiens erit Saybat, semen estque maternum
 Imbibitur quoties cinere, id totiesque curatur,
 Et humiditatur quousque color variatur.
 Nam emendatur, gaudet auro nisi solo,
 Putrescit, soluit, aqua mercurij, densat quoque tingit,
 Extrahit hinc florem, fluxat, vexat separata,
 Ponderat & leuigat, mortificat, atque vitam dat.
 Ingressum facit, miscens suprema profundo
 Est in mercurio quidquid quarant sapientes:
 Nam sub vmbra sua viget hac essentia quinta.*

Alterius ignoti.

Es t lapis occultus, secreto fonte sepultus,
 Rupibus ex mundis, consurgens aureus vndis.
 Iste salutaris lapis euenit orbiculari,
 Et magis in vena reperitur sanguine plena.
 Ars vnam poscit rem quam quilibet bene noscit:
 Huic aptat aliam rem, res est tamen vna.
 Est artis forma mundi rectissima norma,
 Sed non tentetur, naturam ni comitetur.
 Egregia proles mater est stirps regia Solis,
 Solem concipiat, & pregnantis germine fiat.

Si pariat

Si pariat ventum, valet auri pondere centum,
 Si non, damnetur sine germine pronq̃ietur,
 Candida si rubea mulier sit nupta marito
 Mox complectuntur, complexaque concipiuntur:
 Per se solvuntur, per se quoque conficiuntur,
 Ut duo quae fuerant vnum quoque corpore fiant,
 Semen ut humanum puro de sanguine natum,
 Renibus extractum, matrici corpore sumptum,
 Famineo iunctum cum semine sit velut vnum,
 Dat calor innatus sibi vitæ premia flatus.
 Dirue rem captam tibi, per lympham satū aptam,
 Leniter extractam, sic massam contere factam.
 Sed ne festines, naturæ suspice finem,
 Cuius bis sena pars insit germine plena.
 Et dissoluatur lapis, & liquor egrediatur,
 Ac vas claudatur iugiter dum conficiatur,
 Ignis conflatur, lentissimus ignis ametur,
 Non extinguatur totum nisi perficiatur,
 Sic lapis ex actu cum pulvis sit sine tactu
 Simplex, corrosus, niger, multum preciosus,
 Instat conceptus, liquidi sic fonte receptus,
 Et cinis albescat, & toto fonte lique scat.
 Ignea vis molli si sit moderata sub ollis,
 Vertitur in mundam niger cinis æreus undam;
 Rerum mixturam coitus notat & genituram,
 Semina miscentur quæ lac quasi mixta videntur,
 Tunc lapis in vinam vitæ conuersus oliuam
 Cernitur, hinc primo totum releuatur ab ime:
 Per se stillabit, manabit, seque lauabit,
 Separat, inspirat, sese coniungit & aptat,
 Cumque fluens munda stilla manaverit unda,
 Non extinguendus maior rogi adhibendus.

Sic quoque conscendat ut rursus ad infima tendat:
 Sic sublimetur, sic per se purificetur.

Tunc aqua candoris dolio purgata liquoris

Expers fatoris lacti sit mixta cruoris:

Per se stillabit & mortua viuificabit,

Sic desiccetur quod destillare videtur.

Consurgit nullus vnquam sine semine fructus;

In quo dum moritur semen tunc fructificatur.

Est aqua scindenda pro corpore purificando,

Altera seruanda pars est ad cocta pianda.

Firmans mutatum pragnatio spondet hiatum.

Menstruus hinc pascit donec suus exitus adsit,

Sic fons stillabit, sic per se pocula flabit,

Lympham insignem terram coniungit & ignem.

Est fons sumendus viua cum calce terendus:

Partibus aptatis lac decoque virginitatis,

Ignem tepescente caleat feruore carente;

Et cum siccatur simili modo calx adaquatur.

Vnda sui fontis stillat de vertice montis,

Alter & alterius fons fontis fluminis huius.

Sic cibus in stomacho sincerum suscipit intro.

Omne merum referat, & idem per membra coaptat.

Est tamen grata, adaquatio sit moderata,

Ne calx turbetur pelago quasi prouicietur.

Dum calcem iungis faciet contraria signis,

Et leuibus lignis siccet lentissimus ignis.

His ita siccatis amplexu virginitatis

Calx iterum mundam primi fontis imbibat vndam,

Suscipiat mulsum propria testudine pulsum,

Et terat mundam siccata sanguinis vndam.

Tunc aqua seruata stillando purificata

Sic infundatur ut calx submersa regatur,

Et dissol-

Et dissoluatur, ut limpida conficiatur;
 Et deficcetur: & nonies hoc iteretur.
 Certe sui diuam trahit ad se fontis oliuam;
 Cernitur ut durum magnes sublambere ferrum.
 Sed fons exanguem stillans cum soluitur anguem,
 Ignis sub fimo surgat, ne ficcet ab imo:
 Nam mors tollitur viuo si fonte lauetur,
 Qui stillans reparat, nutrit, gratissime purgat,
 Abluit, emendat, renouat, rigat, vnit, inundat,
 Germinat, & flores tellus quoque spirat odores.
 Ergo sibi deditur cibus, & potu satietur,
 Flumine mergatur, patienter conficiatur;
 Et cum ficcatur viuo potu satietur,
 Dum satur ad plenum fiet, candore serenum.
 Sic eris assandus alternatimque rigandus,
 Usque sui diuam sorbendo ficcet oliuam:
 Sic infundatur quod ipsa tota bibatur
 Et deficcetur, totum cinis efficietur.
 Tunc Veneris vena candentis fontis amana
 Foris adhuc plena fiat sub Sole serena:
 Ignis marcescat, ut candida tota niteat:
 Dulciter increseat, donec siccata quiescat,
 Accensus ignis, comburis fortior ignis.
 Ignem si spernit non ad sublimia tendit.
 Si videas fumum paulatim tendere sursum,
 Tunc superadde rogam, facies descendere rursum.
 Coctura rerum tria sunt septena dierum.
 Iungitur his verum contraria vii specierum.
 Sic dissoluuntur species, sic conficiuntur,
 Et sic accedunt, neque associata recedunt:
 Sic fit summa rei congestio materiei,
 Et res certa spei venit & candor seriei.

Si manet,

Si manet, est fixum; si funditur, est bene lixum;
 Si nitet, est firmum; si transigit, est bene mixtum.
 Candida tunc venas faciet candore serenas:
 Mysterium plenas candore gignit arenas.
 Ex hac mixtura bene consurgit genitura
 Cuius natura dat in omnibus omnia pura:
 Hac calx alba nimis ingiter citrinatur in imis.
 Ut sit sublimis Solis sinctura rubinus;
 Tantum feruescat, magno fervore caleascit,
 Ut non candeſcat, rosea sed luce nitescat:
 Ignis splendorem generat, tribuitque nitorem;
 Candida candorem generat, rubicunda ruborem;
 Et capis augmentum generans tibi millia censum.
 Per par fermentum totum docet experimentum.

Alterius.

SOLVERE qui nescit vel subtiliare metallum,
 Corpus non tangat, mercuriumque sinat.
 Nam corpus nequit spiritum retinere volentem,
 Si non alterutrum facere bene noris.
 Fac igitur strictim sese amplectantur vterque.
 Id facit aqua vivens nec non sal dissolutivum.
 Tere bene & coquas lente ita ut illa priuetur
 Ea matrice qua illum occultat:
 Tunc clare videbis obscuram fugere noctem,
 Et Solem totum lucidum pulchrumque reuerti.
 Multis cum floribus ornatum, formaque recta.
 Hic Lapis est illud tandem quod scripta maiorum
 Malleo percussit super incudo posse fatentur.

FINIS.

ES ESTA

TA TABU

NUM